National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL JA REEDEL

Nr. 39 (3238) XXXV aastakäik | Kolmapäeval, 21. mail 1986 — Wednesday, May 21, 1986 | Üksiknumbri hind 70 senti

Pakistan tulistas alla MIG-27-nda

ISLAMABAD — Kaks Pakistani F-16 võitluslennukit lasid alla ründava Afganistani MIG-27 võitluslennuki Pakistani õhuruumis, vigastasid teist ja ajasid taga kahte muud.

Üks Pakistani ametnik tsiteeris salaluure raporti, mis ütles, et allatulistatud lennuk oli MIG-27, uus kõrgema tehnoloogiaga N. Liidus valmistatud võitluslennuk, mida tavaliselt juhivad N. Liidu lendurid.

See oli esmakordne kui Pakistan väitis, et nad tulistasid alla afgaani lennuki.

kuigi Pakistani valitsus on avaldanud aastaid kaebust üle piiri tulistamise ja õhurünnakute tegemise pärast seal asuvate afgaani partisanide vastu.

Pakistanis on varjupaiga saanud N. Liidu ja Afganistani valitsusvägede vastu võitlevad partisanid.

4 N. Liidus valmistatud MIG võitluslennukit lendasid üle Pakistani piiri möödunud esmaspäeval ja olid pikeerinud märklaudadele Parachinaris, kui nad kohtusid kahe USA's tehtud F-16-ga. Kaks afgaani lennukit pöördusid kohe tagasi Afganistani õhuruumi, kui Pakistani lennukid jälitasid kahte teist. Üks sai tabamuse F-16 raketist ja plahvatas, teine suutis põgeneda suitsusaba taga.

Pakistan asetas oma piiriäärsed üksused alarmikorda ja välisminister hoiatas Afganistani teiste rünnakute eest või arvestada võimalike tagajärgedega.

Mõlemad pooled süüdistavad tihti teineteist piiririkkumistes.

Pakistani õhujõud, pärast esimese Afganistani võitluslennuki alla tulistamist aastate jooksul, hoiatas Afganistani uusi lennukeid üle piiri saatmast. „Kui nad tulevad, me tulistame jälle", öeldi hoiatuses.

Kuigi esialgul arvati, et allatulistatud lennuk oli MIG-27, võivat see olla SU-22, mis oli tõusnud Bagrami lennuväljalt.

mida Afganistani kommunistliku partei uus juht Najibullah külastas mõned tunnid hiljem lenduritega kohtumiseks.

Laupäeval hoidus neljaliikmeline lennukite grupp hoolsasti oma piiridesse, kui nad kontroll-lendu teostasid.

Afgaanide partisanide allikaist New Delhis on kuuldud, et Afganistani uue parteijuhi Najibullah'i toetajad peavad võitlust endise parteijuhi Babrak Karmali toetajatega ja parteis on väga tugevaid lahkhelisid.

Lääne-Saksamaa uudisteagentuur tsiteeris teateid, mis räägivad kokkupõrkest Kandahari linnas, kus Afgaani armee on lojaalne mõlemale mehele.

Ühes lahingus rivaalitsevad armee osad kasutasid raketitulistajaid, kuni N. Liidu helikopterid sundisid sõjaväebarakkidele suunatud rakettidega võitluse lõpetama.

N. Liidu võimud arreteerisid mitu kommunistliku partei liiget mõlemast partei tiivast, et suruda maha kokkupõrkeid linnavalitsuse juhtkonnas. Käsk oli antud kõigi Karmali portreede eemaldamiseks.

Toronto Eesti Keskkooli XX lennu lõpetajad. Pildil vasakult Heiki Altosaar, Tiia Pihl, Alar Petersoo, Monika Roose, Marcus Tamm, Erika Meipoom, Toivo Träss ja Kai Rannik. Foto: Vaba Eestlane

Valmis eesti ühiskonda teenima

Eesti Keskkooli ja Täiendusgümnaasiumi lõpuaktus

Toronto Eesti Keskkooli ja Täiendusgümnaasiumi ühisel lõpuaktusel anti kätte lõputunnistused kaheksale keskkooli ja viiele gümnaasiumi lõpetajale. Viimaste kohta ütles koolijuhataja, et nad on lõpetanud eesti koolid ja on nüüd valmis eesti ühiskonda teenima. Kokku on keskkooli lõpetanud 452 ja gümnaasiumi 29.

Mati Paju koos Lia Noveki ja Ellen Silmaga tõid lõpetajate järel sisse kooli lipu, misjärel ühislaulu-na lauldi „Kaunistagem eesti kojad" ja lühikese avapalvuse ütles Robert Kruus.

Avasõnas koolijuhataja Edgar Marten ütles mõne iseloomustava seiga järel, et aasta jooksul on küllalt tööd tehtud, tuldud reedeti Eesti Majja tarkuse allikale. Tänavu pole palju lõpetajaid, kes eesti koolis käimist on hinnanud väga südamelähedaseks.

On avanenud võimalus kõrgema hariduse saamiseks Eesti Õppetooli juures.

Selletõttu on oluline, et eesti keele õppimist tuleb jätkata.

Asetades eesti kooli siinse ühiskonna kõrvale ta ütles, et meie ühiskonnas on praegu vahtkonnavahetus, nooremad liituvad organisatsioonide juhatustega ja näitavad mitmel viisil aktiivsust. Need on kõik meie koolide endised õpilased ja lõpetajad. Mitmesugust tegevust pakub eesti ühiskond, kus leiate tegutsemiseks rõõmu. Olete eesti ühiskonna liikmed, vaatamata, et olete sündinud Kanadas. Teile on sisse kasvanud eestlase süda. Avasõna lõpul ta soovis noortele head suvepuhkust, gümnaasiumi lõpetajaile aga head indu eesti ühiskondlikul tööl.

Ta tutvustas aktusekõnelejat, endist lõpetajat ja praegust gümnaasiumi ajakirjandusliku ringi juhatajat Liis Truuvertit.

L. Truuvert rääkis tähelepanekuist elus, võttes aluseks mõtte.

et see kes tegeleb liialt väikeste asjadega, jätab suure eesmärgi tähelepanemata. Selle tarkuse lihtsus laseb seda mitmel viisil kasutada.

Tuues näiteks hea poliitiku, kes ei kaota eesmärki vaatamata kriitikale, mida vastaspool talle osaks annab, vaid suunab kogu oma jõu eesmärgi suunas.

Tänase aktuse sihiks on suunata noori Eesti vabastamise ja eesti kultuuri paguluses alal hoidmiseks. Aga suurt eesmärki ei saavutata, kui arvestatakse liiga palju väikestega. Eesti organid peavad seda silmas pidama. Mõnikord on lahkhelid organisatsioonide vahel takistanud meie suurimale eesmärgile lähenemist.

Lõpuks puudutas ta noorte ja vanade vahekorda.

Tuleb kuulda ka noorte ideesid, mis on ajakohasemad. Ka ei tohi minna konflikti inimõiguste alal.

Nii on kogu küsimuses kolm aspekti, isiklik eesmärgile püüdlemine, tegevus organisatsioonides ja universaalsel tasemel.

Kahe kooli tütarlaste koor laulis Tiia Pihla juhatusel „Kuule, kuidas kõlab kodumaa laul" ja „Uhti, uhti uhkesti".

Järgnes keskkooli lõputunnistuste ja sõrmuste kätteandmine, lisaks andis TEVÜ esimees Ülo Tamre igale lõpetajale F. Limbergi raamatu „Isamaa eest". Sõrmusd oli kinkinud T. E. Ühispank, nagu eelmistel aastatel. Koolijuhataja E. Marten andis kätte lõputunnistuse. Endla Komi asetas igale sõrme sõrmuse.

Keskkooli lõpetaja Toivo Träss kõneles lõpetajate nimel, öeldes et kõigil on siin maal elu eesti ühis-

(Järg lk. 12)

Eesti Keskkooli lõpetaja sõrmuse asetamine sõrme Toivo Trässile. Pildil vasakult klassijuhataja Endla Komi, koolijuhataja Edgar Marten, Toivo Träss ja TEVÜ ning KEVÜL esimees Ülo Tamre. Foto: Vaba Eestlane

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Loeng

„LÄÄNEMERE KOLMNURGAS: Eesti-Soome, Eesti-Rootsi KÄESOLEVAL SAJANDIL"

prof. HAIN REBAS — Kieli ülikoolist

teisip., 27. mail kell 7.30 õ., Tartu College

KESKUSTELU —

Kõik on kutsutud!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

EKN kevadise üldkoosoleku juhatus. Pildil vasakult Endel Lindaja, Hans Lupp ja Rein Andre jr. Foto: Vaba Eestlane

Vabadusvõitluse aktsioonid

Torontos algatatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni aktsiooni ja n.n. Musta Paela Päeva korraldamise kohta on siinses eesti ajakirjanduses ilmunud seni katkendlist informatsiooni, mis ei ole võimaldanud eestlaskonnal laiaulatuslikumalt nende aktsioonide suhtes kindlat seisukohta võtta. Täpse ja selgesõnaliselt formuleeritud informatsiooni andmine ning nende aktsioonid üksikasjaline selgitamine ja põhjendamine on aga ülimalt vajalik, kuna aktsioonide läbiviimine nõuab kogu eestlaskonna lahtisekäelist majanduslikku toetust.

Torontos hiljuti toimunud Kanada eestlaste ÜRO Aktsioonikomitee juhatuse koosolekul ja veidi hiljem toimunud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kevadisel üldkoosolekul käsitati mõlemaid algatusi ja püüti neid kindlamatesse raamidesse viia, kuid kahjuks ei suutnud antud andmed täita kõiki lünklikke kohti ning inimesed vajavad veelgi täiendavat ja üksikasjalist informatsiooni, mis oleks tagatiseks nende aktsioonide õnnestumisele.

„Vaba Eestlane" on varem oma juhtkirjades kritiseerivalt vaatluse alla võtnud n.n. ÜRO aktsiooni, mis taotleb massilist allkirjade kogumist Eesti, Läti ja Leedu vabariikidele vaatleja koha taotlemiseks Liitunud Rahvaste Organisatsioonis. Seni ei olnud selge, kuidas seda aktsiooni praktiliselt kavatsetakse läbi viia, kuid viimasel ÜRO Aktsioonikomitee juhatuse koosolekul mainiti täiendavalt, et Balti riigid apelleerivad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni poole kui endised Rahvasteliidu liikmed ning vastava avalduse ÜRO-le esitaksid oma õigused säilitanud ja tunnustatud Eesti, Läti ja Leedu vabariikide diplomaatilised esindajad.

Idee tundub meelitavana, kuid praeguses olukorras ei ole see ÜRO-s praktiliselt läbiviidav, kuna ÜRO-s tunnustavad endiseid Balti vabariike ainult üksikud liikmed. Samuti tuleb silmas pidada, et endise Rahvasteliidu liikme staatusel pole praeguses maailmaorganisatsioonis mingit tähtsust ning N. Liit on aktsepteeritud ÜRO liikmena oma praegusel territoriaalsel alusel. Kui me tahame olla loogilised, siis peaksime esmajoones taotlema Eesti Vabariigile ÜRO-s tunnustust ning vaatleja koht tuleks meile selle tunnustuse saamisel automaatselt.

Selle aktsiooni teostamisel jääb kahjuks mulje, et algatajad elavad rohkem minevikus kui olevikus. Miks peaksime hakkama oma ÜRO aktsiooni rajama sellele, mis kunagi oli ja mitte nendele võimalustele, mis praegu eksisteerivad? Sellele juhtis kaudselt tähelepanu ka EKN-u üldkoosolekul viibinud BATUN-i esindaja Sirje Ainso, kes mainis, et meie peaksime oma allkirjade kogumise aktsiooni teostama Eestile ja teistele Balti riikidele ÜRO-s enesemääramise õiguse taotlemiseks. See mõte on selge, arusaadav ja loogiline, kuna enesemääramise õiguse andmine kõigile rahvastele on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas selgesti määritletud. Meil oleks sellega võimalus oma allkirjadega anda löök otse naela pea pihta, pealegi kui enesemääramise õiguse printsiip on võetud ka Helsingi ja Jalta kokkulepetesse. Selle printsiibi rakendamisele, mis oleks aluseks iseseisvuse taotlustele, on ÜRO liikmesriikidel väga raske vastu vaielda, kuigi Moskva võib pugeda endakaitseks väite taha, et see on N. Liidu sisemistesse asjadesse sekkumine.

Teine aktsioon, mis kannab nimetust „Musta Paela Päev", ning mille organiseerijaks on Rahvusvaheline Musta Paela Komitee, on võtnud endale raske, kuid praegusel momendil meie vabadusvõitluses kõige olulisema ülesande — Balti ja teiste Ida-Euroopa riikide olukorra selgitamise ja N. Liidu kuritegude valgustamise. Aktsiooni kulminatsioonipunktiks on määratud 23. august — päev, mil Hitleri Saksamaa ja Stalini N. Liit kirjutasid alla kurikuulsale Ribbentrop-Molotovi paktile, mille alusel Euroopa jagati kahe suurvõimu vahel huvipiirkondadeks ning Balti riigid ning teised Ida-Euroopa piirkonnad manööverdati Moskva ülemvõimu alla.

„Musta Paela Päeva" aktsiooniga on ühinenud Tshehhi, Poola, Ungari, Leedu, Läti ja Ukraina vabadusvõitluse organisatsioonid. Nagu Musta Paela Komitee programmist selgub, kavatsetakse 23. augustil korraldada demonstratsioone ja pressikonverentse, organiseerida raadio- ja televisioonisaateid ning esineda protestiaktsioonidega New Yorgis ÜRO hoone ees, Washingtonis, Torontos ning teistes suuremates keskustes Euroopas, Austraalias ja Lõuna-Ameerikas.

Nagu sellest nähtub on programm laialdane, kuid meil ei ole teada, kui palju omistatakse selle rahvusvahelise aktsiooni raamides erilist tähelepanu Balti riikidele, mis on maakaartidelt läänes täielikult kustutatud, kadunud ja unustatud, kuna teised N. Liidu võimupiirkonda antud riigid eksisteerivad ikka veel „iseseisvate" N. Liidu satelliitriikidena. Teiseks tuleks selle aktsiooni puhul eriline tähelepanu pöörata balti rahvaste sihikindlale hävitamisele suurte küüditamisoperatsioonidega, mille all ei ole kannatanud satelliitriigid. Küüditamise hirmutegudele tähelepanu juhtimiseks propageeris „Vaba Eestlane" oma juhtkirjades lääne suuremates ja mõjukamates ajalehtedes eesti rahvusgrupile ruumi ostmiseks, et selgitada põhjalikumalt venelaste hirmutegusid Baltikumis. „Musta Paela Päeva" korraldamisega seotud eestlased peaksid selle eest eriti hoolt kandma, et balti rahvaste eriolukord tuleks 23. augusti ürituste raamides üksikasjaliselt valgustamisele.

Teiseks oleks vaja umbkaudselt teada 23. augusti ürituste, algatuste ja aktsioonide kulude ja väljaminekute kohta koostatud eelarvet ning kulude jagamise plaani üksikute rahvusgruppide vahel. Eestlane annab meeleldi raha toetussummadeks kui ta enam-vähem täpselt teab, mis kogutud summadega tehakse ning kui palju sellest eesti rahvale kasu on, kuid ta ei ole tõenäoliselt lahtise käega, kui kogutud summad lähevad üldisesse rahvusvahelisesse kassasse ning selle raha eest räägitake rohkem Molotov-Ribbentropi paktist kui 100.000 inimese küüditamisest ja mõrvamisest Eestis.

Need on mõned ideed praegu käimasolevate vabadusvõitluslike aktsioonide puhul. Esitatud juhtmõtted ei ole mõeldud kriitikana, vaid heatahtlike nõuannetena, millest mõnigi kõlbaks ka loodetavasti meie vabadusvõitluse tõhustamise huvides rakendada.

K. A.

Afgaani lapsed USA's ravi saamas

Noorte rahvuslik vaim imestatavalt tugev

New Yorgi Kennedy lennuvälja vastuvõtuhoones seisid neli last afgaanide traditsioonilises riietuses, olles väsinud pikast reisist ja hämmeldunud edasi-tagasi sagiva pühadeeelse rahvamassi keskel. „Kes on need lapsed?" küsisid möödujad võõrad korduvalt, kelledele torkas silma laste eksootiline riietus ja tõsine väärikus. Vastus: need lapsed on konflikti ohvrid, mis on kestnud 1978-ndast aastast saadik.

Afgaanide pikad rahvarõivad varjasid kurba tõsiasja — kaks tüdrukut, nelja-aastane Zarmina ja kümne-aastane Utmarkhail, ning kaks poissi, seitsme-aastane Shafiullah ja kümneaastane Mozafar, olid kõik amputeeritud invaliidid, keda oli toodud Ühendriikidesse selleks, et neid varustada proteesidega.

Nende kodud on hävinenud. Nad on kaotanud vendi, õdesid, tädisid ja onusid.

Nad on neli Afganistanis möllava sõja ohvrit, mis algas ülestõusuga kommunistliku valitsuse vastu, mis haaras võimu oma kätte riigipöördega 1978. aastal.

Teatavasti toimus detsembris 1979, nüüd juba kuus aastat tagasi, nõukogude vägede invasioon Afganistani selleks, et pukki seada uus valitsuse juht Babrak Karmal ja mahasuruda ülestõus. Sõda on lokanud sellest ajast saadik.

„Ta oli väljas mängimas siis kui pommid langesid," ütles tõlgi läbi nelja-aastase Zarmina isa Mohammed Hassan, kes oli New Yorki saabunud koos oma tütrega. 29 aastat vana Hassan seletas, et tema tütar oli kaotanud oma parema jala pommituse tõttu, mis tabas nende küla, mis asub umbes 40 kilomeetrit Afganistani ja N. Liidu piirist lõunapoole. See rünnak leidis aset üheksa kuud tagasi, siis kui tema ja mitmed teised asula mehed olid mujal, võitlemas nõukogude sissetungijate vastu.

Hassan ja tema tütar toodi Ühendriikidesse Bostoni lähistel tegutseva organisatsiooni Vaba Afganistani Liidu poolt, mis koosneb ameeriklastest ja afgaanidest.

See organisatsioon on korraldanud afgaanlaste varustamise proteesidega maailmakuulsa Massachusetts General Hospital'i nimelise haigla ühe filiaali poolt,

kavatsedes selleks siia tuua veel rohkemgi afgaani lapsi.

Vaba Afganistani Liidu esindajad seletasid ajakirjanikele, et senini on toodud Ühendriikidesse sarnase abi ja muu arstiravi saamiseks ainult paarkümmend afgaani last. Abivajavaid lapsi olevat aga Pakistanis asuvates põgenikelaagrites tuhandeid.

Neli New Yorki saabunud last on teatud mõttes õnnelikud.

Tuhanded *nendesugused on surnud* põgenemisteel Pakistani,

kas siis haavadesse või haigustesse nagu tüüfus, leetrid või tuberkuloos.

„The New York Times'i" reporter Sara Rimer kirjutab, et Mozafar, Utmarkhail, Shafiullah ja isegi pisike tüdruk Zarmina näisid olevat stoilised, igati selle rahva lapsed, mis on kuulus oma vahvuse ja vastupidavuse poolest. „Olgugi, et ma kaotasin oma käe," ütles kümneaastane poiss Mozafar tõlgi läbi," saan ma ikkagi võidelda teise käega. Venelased tegid seda mulle. Ma tahan minna tagasi ja võidelda nende vastu."

„Inimesed kes seda tegid on uskmatud," ütles seitsme-aastane poiss Shafiullah, keerates üles lotendava särgikäise selleks, et näidata,

kus ta kaotas oma käe siis, kui tema koduküla pommitati kolm aastat tagasi.

Jala kaotanud väikse tüdruku Zarmina isa Mohammed Hassan seletas, et tema retk oli kestnud 25 päeva enne, kui ta jõudis toimetada oma tütre ühte haiglasse üle piiri Pakistanis.

Orphei Drängar laulis eesti keeles

Rootsi suurte traditsioonidega ja rahvusvahelise kuulsusega Uppsala meeskoor „Orphei Drängar" on mitmel puhul kavva võtnud ka eesti kooriloomingust, esitades seda algkeeles. Koori kevadkontserdil, 20. aprillil oli samuti kavas eestikeelne kooriteos. Sel puhul helind, mis ka rootsi eestlaskonnale oli uudne, Heino Lemmiku (sünd. 1931) „Mauthauseni surmatrepil oli 98 astet". „Upsala Nya Tidning" kirjutab selle helitöö kohta, et „sügavalt haarav ja kõlaliselt põnev laul H. Lemmikult kõneleb kuritegudest surmalaagris Mauthausenis, kuid on samal ajal laul inimese igatsusest vabaduse ja õigluse järele . . ." EPL

Kommentaar

Väikelinn on s

Campbellfordi linnake on p selt Lõuna-Ontario süles. Seal kirjas 3000 hinge, palju shotl enamasti küll kõik puru-puhta i lased, vanade lojalistide järelet jad. Linna südamiku kujunda kaks tänavat, mis jooksevad ris kuti ja näitavad ilmakaari. P poe kõrval sisaldavad kõike v likku mõnusaks eluks, seal ku on 5 kirikut ja 7 kõrtsi. Keegli biljardisaalid ja muidugi postk tor ja haigla, mis on väga h korras ja küllastatud arstide ja õ dega. Laialipaisatuna igalepo asuvad kümmekond algkooli, ruumides mitusada mudilast kas tatakse või vähemalt püütakse mesteks kasvatada. Ristteest p kaugemal tõuseb tumetellistest na kaunim ehitus — piirko keskkool, haridustempel, mille osa oli juba sajandeid tagasi väärne õppeasutus. Seal on tre kitsad, põrandalauad kulunud e ühtlaseks ja kägisevad nii, et kestriharjutused pidi lõpetama nas maja osas ja üleviima uude timmis paremini.

Selle keskkooli ajaloo ülem-õ taja Mr. Gary O'Dwyer sai hak ma pentsiku tembuga.

Ta kutsus kooli kõnelema M Robins'i (Exec. Dir. of Canad Zionist Federation in Toronto) Abdullah Abdullah (Dir. of Pa tinian Liberation Office in Otta ja seadis need mehed järgnev päevadel kooli õpilaste ette — gitama Kesk-Ida tüliprobleemi.

Mõlemale ettekandele järg tunniajaline küsimustesadu. Osa jaid oli umbes 150 õpilast. Õpe lootis, et need said Kesk-Ida p tilisest ja kultuurilisest olukor elava pildi, millist trükisõnast nagi väljalugeda ei saa.

Mõlemaid kõneõhtuid jälgis haliku ajalehe reporter. Tema pordist on siinjuures väga lii kokkuvõte äratoodud.

Robins:

Kõik mida Iisraeli rahvas tahab on rah

Nad tahavad Kesk-Idas sõja pu ja on nõus palestiinlas kauplema, kuid mitte mingil ti musel PLO-ga, mis ütleb, et esindab palestiinlasi, mida juudi usu. PLO tahab Iisraeli hävit nende „palestiina vabastamine" hendab kogu Palestiina vabastam seega Iisraeli hävitamist. Iisrae valmis kõnelema, mõned juudi nõus isegi osa Lääne-kallast ta andma, mida palestiinlased tah oma kodumaaks. Seda kõik va mata sellele, et sel alal pole ku olnud Palestiina riiki. See oli t tühja maad, Kesk-Idas, mida n keegi ei valitsenud. Seda maa vallutati mitmete jõudude poolt see polnud araabia maa.

Juudid ja araablased on ela seal 2000 aastat, kuid poliiti piiride küsimus kerkis alles 1 aastal siis, kui Rahvasteliit a Britile mandaadi asutada juu riiik alal, mida nimetati — P tiinaks. Seda mõeldi omakorda gada — 75% palestiinlastele 25% juutidele. Kuid palestiinl ei leppinud sellega, vaid ta juute täielikult välja ajada, mi aga juudid leppida ei saanud, kuna see maa oli juutidele lub nende Jumala poolt.

Teiseks, juudid on olnud t kiusatud rahvas ja nende arv kahanemas — nad ei võinud e kauem oodata. Sajandeid tagas juudid oma kodumaalt terrori põgenenud teistesse maailma desse, säilitades oma usu ja ka kandes unistuse — neile tõot maast. Lõpuks unistus läks täid

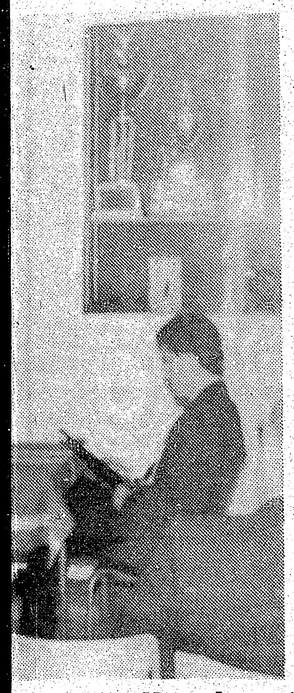

Lindaja, Hans Lupp ja
Foto: Vaba Eestlane

as

d neli last afgaanide traditnud edasi-tagasi sagiva püd möödujad võõrad korduväärikus. Vastus: need lapsaadik.

Neli New Yorki saabunud last teatud mõttes õnnelikud.

Tuhanded nendesugused on surnud põgenemisteel Pakistani,

s siis haavadesse või haigustesse gu tüüfus, leetrid või tuberkuos.

„The New York Times'i" repor- Sara Rimer kirjutab, et Moza-, Utmarkhail, Shafiullah ja isepisike tüdruk Zarmina näisid evat stoilised, igati selle rahva psed, mis on kuulus oma vahvu- ja vastupidavuse poolest. „Olgu et ma kaotasin oma käe," ütles imneaastane poiss Mozafar tõlgi bi." saan ma ikkagi võidelda teise ega. Venelased tegid seda mulle. la tahan minna tagasi ja võidelda ende vastu."

„Inimesed kes seda tegid on uskatud," ütles seitsme-aastane poiss hafiullah, keerates üles lotendava rgikäise selleks, et näidata,

kus ta kaotas oma käe siis, kui tema koduküla pommitati kolm aastat tagasi.

la kaotanud väikse tüdruku Zarina isa Mohammed Hassan seles, et tema retk oli kestnud 25 äeva enne, kui ta jõudis toimeta oma tütre ühte haiglasse üle pii Pakistanis.

Orphei Drängar laulis eesti keeles

Rootsi suurte traditsioonidega ja ahvusvahelise kuulsusega Uppsala neeskoor „Orphei Drängar" on mitmel puhul kavva võtnud ka eesi kooriloomingust, esitades seda lgkeeles. Koori kevadkontserdil, 20. aprillil oli samuti kavas eestikeelne kooriteos. Sel puhul helind, mis ka rootsi eestlaskonnale oli uudne, Heino Lemmiku (sünd. 1931) „Mauthauseni surmatrepil oli 98 astet". „Upsala Nya Tidning" kirjutab selle helitöö kohta, et „sügavalt haarav ja kõlaliselt õnev laul H. Lemmikult kõneleb kuritegudest surmalaagris Mauthausenis, kuid on samal ajal laul inimese igatsusest vabaduse ja õigluse järele . . ." EPL

Kommentaar

Väikelinn on suurem

Campbellfordi linnake on päriselt Lõuna-Ontario süles. Seal on kirjas 3000 hinge, palju shotlasi, enamasti küll kõik puru-puhta inglased, vanade lojalistide järeletulijad. Linna südamiku kujundavad kaks tänavat, mis jooksevad ristakuti ja näitavad ilmakaari. Pood poe kõrval sisaldavad kõike vajalikku mõnusaks eluks, seal kuskil on 5 kirikut ja 7 kõrtsi. Keegli ja biljardisaalid ja muidugi postkontor ja haigla, mis on väga heas korras ja küllastatud arstide ja õdedega. Laialipaisatuna igalepoole asuvad kümmekond algkooli, kus ruumides mitusada mudilast kasvatatakse või vähemalt püütakse inimesteks kasvatada. Ristteest pisut kaugemal tõuseb tumetellistest linna kaunim ehitus — piirkonna keskkool, haridustempel, mille ülks osa oli juba sajandeid tagasi auväärne õppeasutus. Seal on trepid kitsad, põrandalauad kulunud ebaühtlaseks ja kägisevad nii, et orkestriharjutused pidi lõpetama vanas maja osas ja üleviima uude — timmis paremini.

Selle keskkooli ajaloo ülem-õpetaja Mr. Gary O'Dwyer sai hakkama pentsiku tembuga.

Ta kutsus kooli kõnelema Monti Robins'i (Exec. Dir. of Canadian Zionist Federation in Toronto) ja Abdullah Abdullah (Dir. of Palestinian Liberation Office in Ottawa) ja seadis need mehed järgnevatel päevadel kooli õpilaste ette — selgitama Kesk-Ida tüliprobleemi.

Mõlemale ettekandele järgnes tunniajaline küsimustesadu. Osavõtjaid oli umbes 150 õpilast. Õpetaja lootis, et need said Kesk-Ida poliitilisest ja kultuurilisest olukorrast elava pildi, millist trükisõnast kunagi väljalugeda ei saa.

Mõlemaid kõneõhtuid jälgis kohaliku ajalehe reporter, Tema repordist on siinjuures väga lühike kokkuvõte äratoodud.

Robins:

Kõik mida Iisraeli rahvas tahab on rahu!

Nad tahavad Kesk-Idas sõja lõppu ja on nõus palestiinlastega kauplema, kuid mitte mingil tingimusel PLO-ga, mis ütleb, et ta esindab palestiinlasi, mida juudid ei usu. PLO tahab Iisraeli hävitada, nende „palestiina vabastamine" tähendab kogu Palestiina vabastamist, seega Iisraeli hävitamist. Iisrael on valmis kõnelema, mõned juudid on nõus isegi osa Lääne-kallast tagasi andma, mida palestiinlased tahavd oma kodumaaks. Seda kõik vaatamata sellele, et sel alal pole kunagi olnud Palestiina riiki. See oli tükk tühja maad, Kesk-Idas, mida mitte keegi ei valitsenud. Seda maa-ala vallutati mitmete jõudude poolt — see polnud araabia maa.

Juudid ja araablased on elanud seal 2000 aastat, kuid poliitiliste piiride küsimus kerkis alles 1917. aastal siis, kui Rahvasteliit andis Britile mandaadi asutada juutide riiik alal, mida nimetati — Palestiinaks. Seda mõeldi omakorda jagada — 75% palestiinlastele ja 25% juutidele. Kuid palestiinlased ei leppinud sellega, vaid tahtsid juute täielikult välja ajada, millega aga juudid leppida ei saanud, eriti kuna see maa oli juutidele lubatud nende Jumala poolt.

Teiseks, juudid on olnud tagakiusatud rahvas ja nende arv on kahanemas — nad ei võinud enam kauem oodata. Sajandeid tagasi on juudid oma kodumaalt terrori eest põgenenud teistesse maailma osadesse, säilitades oma usu ja kaasakandes unistuse — neile tõotatud maast. Lõpuks unistus läks täide — loodi Iisrael. Euroopa jõledused natside poolt sundisid juute nüüd koonduma oma kodumaale.

Vaatamata meie õigusele sellele maale, mida meile piibel annab, on juutidel ka territoriaalne õigus, sest juudid on seal elanud üle 2000 aasta — mõned pagesid, kuid mõned jäid ja elavad praegugi seal. Sel ammusel ajal kui juudid sinna tulid, ei ajanud nad sealt kedagi välja ja nii ka nüüd — ka tänapäeval on araablane teretulnud Iisraeli riiki, nagu iga teine juut — ajajooksul muutuvad kõik israeliitideks.

Iisraeli rahvas ei poolda terrorismi, ega pole seda kunagi pooldanud. Iisrael on demokraatia, seal on 200 parteid. Mõned neist on kasutanud terrorit. Ja mida sa teed, kui mõni rahvas või grupp ei söenda välja tulla mees mehe vastu, vaid tapavad lapsi ja jooksevad siis varjule teistesse maadesse. Siis lähed ja püüad nende baase hävitada, kusjuures mõned süütud inimesed võivad surma saada. Niisugust olukorda tahab Iisrael lõpetada.

Mu sõbrad, on uskumatu, et üks väike rahvas, nagu Iisrael, mis on piiratud vaenulikest araabia maadest, tahaks muud kui rahu. Kuid PLO pole see, kellega saab rahu teha. Nende siht on Iisrael hävitada. PLO-s on palju sisemisi tülisid, mis kisub PLO lõhki. Kui tuleb üks palestiinlane ja püüab rahu sobitada Iisraeliga, nagu äsja tegi üks linnapea Läänekaldal — siis ta mõrvatakse mõne palestiinlaste grupi poolt. Kellega sa teed rahu? Mida on PLO garantii väärt? Nende ajalugu on täis valet, mida võrreldes sakslastega 1930-ndal aastal, näitab, et sakslased olid päris inglid. PLO-d ei saa usaldada.

H. Riga

(Järgneb)

Balti-ameeriklased palusid kohtumist abipresident Buschiga

Balti Vabadusliit on küsinud kohtumist abipresidendi George Buschiga diskuteerimaks humanitaarse abi andmise võimalust Balti riikidele Eesti, Läti ja Leedu, mis on puudutatud Tshernobõli tuumajõujaama õnnetusest ja otseselt radioaktiivsete pilvede all.

Kuigi USA ei tunnusta mitte vägivaldset Leedu, Läti ja Eesti liitmist N. Liiduga, on Ameerika ajakirjandus ja meedia jätnud tunnustamata need individuaalsed riigid.

N. Liidu valitsus ei ole informeerinud Eesti, Läti ja Leedu elanikke radioaktiivse kiirguse ohust. Telefonikõnes Tallinnaga selgus, et N. Liidu ametivõimud ei olnud informeerinud inimesi kiirguse üle või üldse Tshernobõli õnnetusjuhtumist. Telefoniühendused Riiaga ja Vilniusega on katkestatud.

Teatatakse, et Ida-Leedus, Igalinas üks teine N. Liidu tuumaenergia reaktor, mis identne Tshenobõli omale on ehitamisel ja juhtkond juba ametisse määratud. See on palju lähemal Skandinaaviale kui Tshernobõl ja Igalina reaktoril pole olemas konkreedist kaitseehitust.

Internatsionaalne inspektsioon peaks olema lubatud Balti riikides ja N. Liidus, nõuab BVL ameerika ajakirjandusele saadetud kirjas.

JÕEKÄÄRUL
müüa suvila
Tel. 239-6590

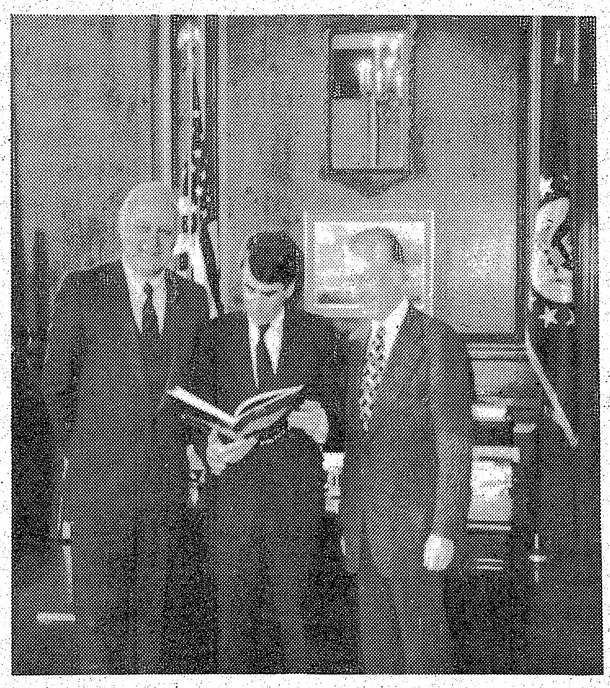

USA suursaadiku töökabinetis, vasakult Juhan Simonson — ERKÜ esimees, Thomas M. T. Niles — USA suursaadik ESTO albumit sirvimas ja EKN'u abiesimees Ottawas Walter Pent.

Eestlased USA suursaatkonnas

ERKÜ esimes Simonson Ottawas USA suursaadiku juures

Koostöö raamides Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) ja Eestlaste Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) vahel, võttis sel aastal viimase esimees Juhan Simonson osa XIV Balti Õhtust, Ottawas, milline toimus 24. aprillil. Kuna seekordse Balti Õhtu väliskõnelejaks oli Ühendriikide suursaadik Ottawas T. M. T. Niles, siis oli USA eestlaste keskorganisatsiooni esimehe osavõtt sellest kokkutulekust enam kui vaid kokkusattumus.

Balti Õhtute organiseerimiskomitee liikmel Walter Pentil õnnestus sel puhul läbirääkimistel USA suursaatkonnaga Ottawas välja töötada kokkusaamine USA suursaadiku T. M. T. Niles'i ja ERKÜ esimehe J. Simonsoni vahel, keda saatis EKN'u abiesimees W. Pent. Kokkusaamisel osales veel suursaatkonna esimene sekretär J. Wolfe, milline toimus kell 11 enne lõunat USA suursaatkonna hoones Wellingtoni tänaval Kanada parlamendi keskbloki vastas.

Kokkusaamise kestvus oli esialgu mõeldud 10 minutit, kuid kestis tegelikult 45 minutit, kus suursaadik oli sügavas keskustelus eestlaste ühiskonna tegevuse üle Ühendriikides.

Mälestuseks kinkis Simonson suursaadik Niles'ile ESTO '76 albumi, mis näitab eestlaste organiseerimisi Baltimores, ning veel ESTO '84 albumi, milline näitab samu eestlaste võimeid maailma pidustuste korraldamisest Torontos.

USA suursaatkonnast siirdusid J. Simonson ja W. Pent parlamendi keskblokki, kus toimus lantsh balti delegaatidele, kes jõudsid sinna Kanada välisministeeriumist või teistelt parlamentäridega kohtumistelt. Lantshi oli organiseerinud Walter Pent senaator S. Hidasz'i käendusel, kes oli ühtlasi õhtul toimuva Balti Õhtu käenduskomitee senatipoolseks kaasesimeheks. Lantshil viibisid veel Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo ja Balti Õhtute algpäevilt käenduskomitee esimene esimees senaator Paul Yusyk. Lantshi avas senaator S. Haidasz, kes tutvustas osavõtjaile ERKÜ esimeest Juhan Simonsoni kui USA eestlaste ametlikku esindust XIV Balti Õhtule.

Pärast lantshi siirduti pealelõunasele alamkoja istungile, kus EV aupeakonsul I. Heinsoo ja Läti aukonsul E. Upenieks paigutati diplomaatide istmetele pealtvaatajate rõdul. Leedu aupeakonsul J. Zmuidzinas oma kõrge vanuse (80-aastane) tõttu ja tervislikel põhjusil sel aastal Balti Õhtust osa ei võtnud. Alamkoja põrandalt võttis Balti Õhtust ja balti konsulitest sõna Toronto alamkoja liige Patrick Boyer Etobicoke-Lakeshore valimispiirkonnast.

Protestidemonstratsioonid N. Liidu raadiokommentaatori vastu

Moskva raadiokommentaator ja sagedane USA raadio ja TV külaline V. Posner külastab maikuul Ühendriike. Ta jõuab 14. mail New Yorki, sealt läheb reis edasi Bostonisse, Chicagosse, Seattlesse, San Franciscosse ja jõuab mai lõpul Washingtoni.

Balti Vabadusliit kavandab aktiivset vastuatksiooni vene propagandale ja kasutada kõiki võimalusi ameeriklaste valgustamiseks olukorra üle Balti riikides seoses Posneri külaskäiguga, pidades seda heaks võimaluseks vastu-pressikonverentside ja demonstratsioonide pidamiseks.

Vladimir Posneri ülesanne olevat välja valida USA osavõtjaid Phil Donahue CITIZEN SUMMIT's nimelise programmi korraldamiseks kas Bostonis või Leningradis.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

EESTLASED ROOTSIS

Eesti Komitee Göteborgi osakonna aastapeakoosolek peeti 26. veebruaril Göteborgi Eesti Majas. Valiti viieliikmeline juhatus koosseisus: esimees Gerhard Peet, abiesimees Mart Nõmm, kassapidaja Emil Odraks, kirjatoimetaja Katrin Soomägi, kirjatoimetaja abi Jaan Sütt ja mängukooli juhataja Evi Lepik. Koosolekul tehti ettepanek, et Eesti Komitee büroo oleks ka avatud üks päev nädalas pärast lõunat, et võimaldada töötavatele kaasmaalastele raamatukogu kasutamist.

☆

Hamburgi konservatooriumi professor ja tenor Naan Põld viibis koos abikaasaga külaskäigul Stokholmis. Seal oli tal kohtamisi nii isiklike kui muusikasõpradega. Külastus kestis nädalapäevad.

☆

Etnograafia muuseumis Stokholmis avati detsembri lõpul näitus „Maa, linn ja kõrb Põhja-Aafrikas". Näitusega kaasuvate ettekannete sarjas esines tekstiilkunstnik Mai Wellner loenguga Maroko käsitööst. Mai Wellner on teinud kümmekond õppereisi Põhja-Aafrikasse, tuues sealt aastate vältel kaasa kena kogu rakenduskunstiesemeid, mida olid võimalik pärast ettekannet vaadelda.

☆

Stokholmi kunstnike Riigiorganisatsioon korraldas kunstnike ühisnäituse, kuhu oli kutsutud esinema kõik selle piirkonna elukutselised kunstnikud. Ligi kahesajast soovijast valis zhürii välja viiskümmend, nende hulgas eestlane Arvo Luik. Arvi Luik elab Södertäljes elukutselise kunstnikuna ja kunstiõpetajana. Södertälje omavalitsus on seninii temalt omandanud ligi nelikümmend tööd fassaadide, tunneli, hallide ja muude ehituste kaunistamiseks. Tööd on mitmes materjalis ja tehnikas. Käesoleval näituse esitas Luik viis suuremõõdulist emailteost, mis on mõeldud kaunistamaks avalikke ehitusi.

☆

Jaanuari viimasel nädalalõpul leidis aset Göteborgi ja ümbruskonna hiidlaste-saarlaste uueaastapidu Munkebäcki kooli seltskondlikes ruumes. Kohal oli ligi 150 pidulist ja kuuldavasti oli isegi neid, kellele ruumi ei jätkunud. Esitati kirev sõnalis-muusikaline kava, oli korraldatud õhtusöök ja tants ning vaheaegadel oli käigus populaarne loterii.

☆

Eesti Pensionäride Ühing Lundis pidas jaanuari lõpus oma aastapeakoosoleku. Ühing asutati 1975. aastal ja tähistas möödunud aastal oma 10. aastapäeva. Möödunud aastal oli ühingul 85 liiget. Vanimaks liikmeks on Linda Hannov, sündinud 1892. aastal.

Ühingu esimeheks valiti Peeter Saar ja abiks Hildur Mõttus. Kirjatoimetajaks Anne Marie Pohla, abiks Leida Salu; laekuriks Helmut Riispere, abiks Leonti Kiive ja juhatuse liikmeks Viivi Saar.

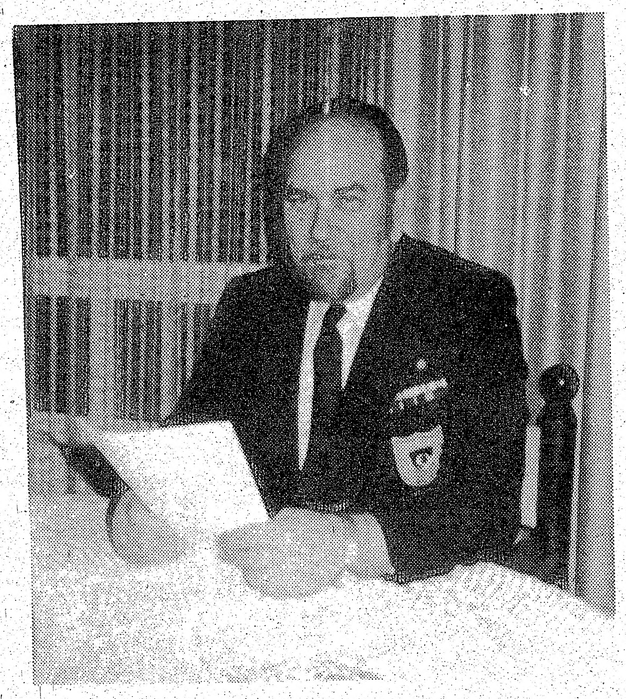

Ärni Käärid

Ärni Käärid 60

Kauaaegne Toronto Saarlaste Ühingu esimees, Toronto Eesti Meeskoori laulja ja koorivanem, T. E. Võitlejate Ühingu liige, endine mereskautide vanem, mitmel pool mujal ühiskondlikus töös kaasalööja ja tuntud akordionimees Ärni Käärid saab 30. mail 60-aastaseks. Sündis 1926.

„Ärni Käärid on üks karakter küll!" Seda ütlevad paljud. Tõepoolest, ta pole läbilõikeline eestlane. Väljapaistvaid saarlase jooni on tal aga külluses. Ema ütleb tagant järele naeratades: „Oh jees, Ärni oli lapsena ulakas poiss! Jooksis kord isegi rõugete panemise eest ära." Oma sõprade eest sai ta veel 12-aastaselt oma viimased „triibulised". Poiss tõi ise maja eest kase otsast vitsad. Võttis ise ka püksid maha ja põlvitas siis karistuse saamiseks. Ega ta selle eest külalastele ja vanematele pahane olnudki. Tegu oli korda saadetud kamba huvides ja kambapoisi au oli tähtsam kui väike kipitus istmikul.

Kuulsin sünnipäevalapse kohta veel, et ta ka seitsmeaastase poisina kella osadeks võttis ja need siis nii tagasi pani, et midagi üle ei jäänud. Samast vanuseaastast algab tal ka lõõtspilli ja kandle mängimine. Hiljem hakkas ta veel teisigi pille mängima. Üheksaaastaselt parandas ta juba seisma jäänud raadio ja hakkas ka rohkem vanemate eeskujul nalja temega.

Need on huvitavad viiped. Vaatame edasi. Poiss pandi Kuressaare Progümnaasiumi humanitaaraineid õppima, kuid aasta hiljem sai ikkagi oma tahtmise. Hakkas Kuressaare Tööstuskeskkooli tehnika haru õpilaseks ning lõpetas selle 1943. Mehaanilised-tehnilised asjad ongi talle edaspidises elus peamisteks leivaandjaks saanud. Seda, et ta ka lendur on, ei tea paljud.

Värske juubilari noorepõlve muusikahuvi ja oskused on aastate möödumisega samuti arenenud. Ta meisterlikult rõhutatud akordionihelid on kuulajaid sisemiselt helisema ja elama pannud. Kui palju sõprus- ja lauluringe on 53-e aasta jooksul kogunenud ta pilli ümber! Ja tal on kodus kokku kogutud, helilindistatud, süstematiseeritud ja katalogiseeritud peagu kogu iseseisva Eesti, okupatsioonideaegse Eesti ja pagulaseestlaste rahvalikud laulud ja muusika. Tal on kogutud rahvalike laulude tekste, mida mujal varem ei ole avaldatud. Neisse on vürtsitatud huumorit. Seda vaadates ei ole raske järeldada, et Ärni Käärid on olnud, on, ja saab olema ka edaspidi ikka inimeste inimene.

Kuressaare õpilaspäevil oli juubilar meri-noorkotkas ning okupatsioonide ajal kuulus põrandaalusesse rahvuslikku poisteringi. 17-aastaselt ühines Eesti Leegioniga lootuses, et eesti meeste relvad vabaduse kodumaale tagasi toovad. Sõdurina ei jäänud talle tundmatuks võitlused. Võit jäi aga tulemata. Noor sõdurpoiss otsustas siis ise iseseisvalt tegutseda, mis teda Muhus vangistamisele viis. Läks püssimeeste saatel Orissaare postkontori teisele korrale „hoiule". Sealt ta aga põgenes maja küljes oleva vihmaveetoru abil. Lapsepõlve vitsakaristuse asemel oleks teda ehk nüüd küll maha kõmmutatud. Põgenemisega saksa „ketikoerte" käest oli ta vabatahtlikult sõjaväest lahkunud, nagu ta sinna oli tulnud. Kuna paadiga Rootsi minek tormi tõttu Hiiumaal lõppes, kuhu venelased teda tervitama ruttasid, seadis ta oma sammud uuesti üle Soela väina Saaremaa poole, Kuressaare ja sealt Saksamaale, kust omakorda pärast autojuhi, meremehe ja Kanada metsatöölise ametite pidamist äkki ilmus Torontosse 1954. aastal.

Juubilar on abielus kunstnikutantsitari Kai Anveltiga ja neil on kolm täisealist last. Selle õnneliku loo põhjuseks oli, et nad mõlemad üksteisele silmategemise ajajärgul näitlesid või rahvakeeles teatrit tegid. Juubelipäeval on veel tema ümber tragi ema, vend ja õde ning arvukalt sõpru. Soovime talle jätkuvat eluõnne ja jõudu edasipidisteks ettevõtmisteks! Tänu eesti ühiskondliku elu rikastamise eest nii rahvapäraselt kodusel viisil!

Robert Kreem

Teadlased panevad mehed sünnitama

LONDON — Mõned teadlased ütlevad, et moodne tehnoloogia võiyat teha et ka mehed sünnitavad, aga see protseduur võivat olla ohuga täidetud, ütles inglise ajakiri „New Society". Vaatlemata riskile, arvab üks teadlane, mõni võiks seda siiski teha. Siiski polevat veel ükski arstidest tõsiselt kaalunud võimalikku meeste rasedust, kuigi kandidaatideks võiksid olla homoseksuaalid, transseksuaalid ja mehed kelle naised on sigimatud. Mehe rasestamine võidavat teha viljastatud seemne paigutamisega mehe kõhukoopasse kinnitatuna mõne suurema organi külge. Sünnitamine saavad toimuda vaid keisrilõikega. Kuid meeste rasedus võivat põhjustada suuri tehnilisi ja eetilisi probleeme.

Eestlaste arv Ühendriikides 25.994

1980. a. rahvaloenduse puhul püüti esmakordselt saada mingisuguseid andmeid ka elanike etnilise tagapõhja kohta. Varem polnud USA sulatuspotis katsutud mingit rahvuslikku kuuluvust märkida, vaid küsiti ainult geograafilist päritolu, kusjuures vanavanemate maad selline küsitlus ei puudutanud.

Seekord (1980) tehti seda küsitletavate eneste otsustamise kohaselt, milliseid etnilisi gruppe keegi oma vanemaiks ja esivanemaiks pidas. Seda tehti kahes kategoorias: 1) peamine pärinemine ühest esivanemate grupist ja 2) pärinemine rohkem kui ühest grupist.

Loendus ei hõlmanud kogu rahvastikku, vaid ainult valikgruppe ja piirkondi, mistõttu loenduse kokkuvõte ei näita tõelisi arve, vaid projekteeritud arvestusi. USA ühiskonnapoliitika tingimustes oleks vaevalt olnud võimalik seda paremini korraldada.

Eestlaste osas võib 1980. a. loendusest leida järgmist (Allikas U.S. Department of Commerce, Bureau of the Census, 1980 Census of Population, Ancestry of the Population by State: 1980 Supplementary Report PC 80-S10).

Eesti rahvuslikku päritolu (ametliku klassifikatsiooniga „Estonian Ancestry Group") raporteeriti 25,994 isiku kohta. Nendest oli „täisverelisi" eestlasi, kelle mõlemad vanemad samast „ancestry" grupist, 16,721 ehk 64.3%, ja segaabieludest sündinudi („persons who reported multiple ancestry") 9,273 ehk 35.7%.

Kõige enam eestlasi (kellel vähemalt üks vanemaist „Estonian ancestry" päritoluga, märgiti New Yorgi osariigis: 4,854 isikut. Järgnesid Kalifornia — 4,428, New Jersey — 2,983, Illinois — 1,480, Florida — 1,230, Connecticut — 990, Ohio — 957, jne.

Võrdluseks olgu lisatud, et meie lähemaist naabreist registreeriti 1980. a. loendusel lätlasi 92,141, leedulasi 742,776, ja soomlasi 615,872. Ka need pole muidugi absoluutarvud, kuid on ehk siiski võrreldavad Census Bureau poolt projekteeritud eesti „ancestry" arvuga. USA elanikkonna koguarvuks anti loenduse kokkuvõtteis 226.-545.805.

VES/E. P.

Rahustas poega viinaga

Meaford (CP) — Kolme lapse emale, kes andis rahustusvahendina regulaarselt oma 5-aastasele pojale alkoholi, määrati 90-päevane vanglakaristus. Marjorie Irene Deer Meafordist tunnistas ennast süüdi kriminaalses hoolimatuses, kui haiglas määritleti, et lapse organismis oli kahekordne annus alkoholi täiskasvanud inimese joobeseisundisse viimiseks. Laps anti Laste Hoolekandeameti hoolitsuse alla.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

24. ja 25. mail
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

31. mail ja 1. juunil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 293-2128
773-2014

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Saate sõita 75 miili galloni bensiiniga suure auto, R.V. jne. jaoks. Ehitage ja installeerige hulga pihustatud bensiini karboraatoreid. Sobib igale: sõidu-, veoauto või R.V.-le. Inf. saatke oma aadressi ja postmargiga ümbrik: Thrift Carb 10731 King Geo. Hwy, Surrey, B.C. V3T 2X6

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED

ERIK LOKBIK — 447-9834

TÄNUTÄHEKS HELILINT LASTELE

Vabastage Kaisa Randpere komitee liikmed äsja müügile jõudnud helilindiga „Leila ja Valdo Randpere laulavad". Pildil vasakult Marta Kivik, Andrea Kivik, Epp Aruja, Rein Polli ja Maie Liiv. Foto: Vaba Eestlane

Kui Leila Miller ja Valdo Randpere Kanadat külastasid ja siin nii laialdast tähelepanu leidsid, tahtsid nad midagi tänutäheks vastu anda. Koostöös Vabastage Kaisa Randpere komiteega (Committee to free Kaisa Randpere) laulsid ja mängisid nad sisse helilindi lastelauludega, kuna nad olid peale laulmist TES Lasteaias märganud, et puudub selline helilint.

Helilindil „Põdral maja metsa sees, Leila ja Valdo lastelaulud" on kokku 26 laulu. Helilindistamise kulud, kassettide valmistamine ja trükkimine läksid kokku maksma $4000, mille kandsid täies ulatuses kanada ettevõtted Kaisa Randpere aktsiooni toetamiseks.

Helilinti lasti valmistada 500, kusjuures müügist laekunud summad antakse edasi Vabastage Kaisa Randpere komiteedele Kanadas ja USA's. Kassett jõudis müügile emadepäevaks ja selle vastu näidati ilmset huvi. Ka on väikelapsed ning vanadki selle repertuaari üle rõõmustanud. Pealegi see annab hea võimaluse lastele laulude õpetamiseks.

Vabastage Kaisa Randpere komitee esinaine Marta Kivik ütleb, et komitee on just saanud kirja Kanada peaministri Brian Mulroney büroost, kus peaminister pakub uuesti abi Kaisa Randpere küsimuse lahendamiseks.

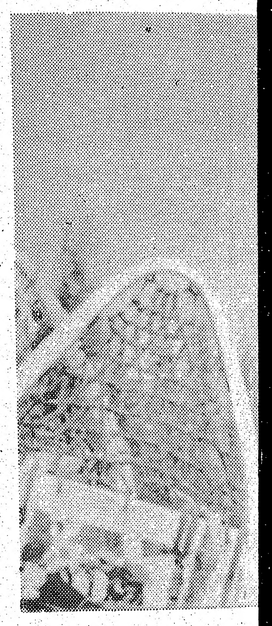

Kevadtalvel Põhja-Onta
dil Monty Hall soomlas

Põhja-Ontario

Viimased suurema Ontarios, väikse Beardr mine on aga aastaringi võib avastada tulutoova saja tuhande vastu. Vä töötamise järel on teinu my Tomson.

— M. Hall räägib kulla avast tööst, mis tegelikult tehakse male kompaniile, ehkki võib dividuaalselt teha. Ta ütleb, pole veel selliseid instrumente tatud, mis aitaksid kulda leid maapõues on olnud tegevust moodustamisel maapinna li sel, sest kvartsisooned on tek hiljem kivimisse. Kuld on k väga väikeste osakestena, koos kvartsiga on raskeim ja raskeim metall. Kulda võ kvartsis, aga silmaga seda ei

Kulla otsimine toimub ge listel alustel. Esialgul kor maapealseist kivimeist ja tü proove. Kui laboratooriumis se, et selles on kulda, siis tul edasi ajada, ja vastav nõudm litsusele sisse anda.

Sellist tööd on kergem st ha, kiviproove otsida ja ke mullaproovidega maapinda Kuld lahustub mullas kui s küllalt happeid. Füüsilisel jääliustikud kulla peeneks nud.

Maapinna uurimist ke soomlase Väinö Ronka ele line instrument. See on v masin, mis avastab, kus on

USA läheb Hiinal abi saama

PEKING — Pärast ne ebaõnnestumist oma raket USA kompaniid pöördun poole oma satelliitide õhk miseks. Hiina ametlik päe les, et Houstoni ettevõte Hiina Great Wall Indust astronautika ministeeriumi olid kirjutanud alla kok March-3 raketi maailmaru miseks 1987. aasta detsem na maailmaruumi progra vat hea „tulistamispraktik king võivat teenida tähele se summa välisvaluutat s eest, kuid lähemaid andr antud.

Hiina tegi samasuguse pe möödunud märtsikuul See paneb Hiina kadestu positsiooni oma edasiare telliitide tehnoloogiaga.

VALVEARST
NÄDALALÕPUL

a 25. mail
r. T. Maimets, tel. 469-1322

nail ja 1. juunil
r. R. Pahapill, tel. 921-7777

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
me uusi ja parandame vanu nii
linnas kui ka suvilates.

e sõita 75 miili galloni bensii-
suure auto, R.V. jne. jaoks.
age ja installeerige hulga pi-
atud bensiini karboraatoreid.
b igale: sõidu-, veoauto või
-le. Inf. saatke oma aadressi ja
margiga ümbrik: Thrift Carb
31 King Geo. Hwy, Surrey,
V3T 2X6

VAIPADE & MÖÖBLI
PUHASTUS
NAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

LASTELE

jõudnud helilindiga „Leila
. Andrea Kivik, Epp Aruja,
Foto: Vaba Eestlane

i ilmset huvi. Ka on väikelapsed
ning vanadki selle repertuaari üle
õõmustanud. Pealegi see annab
hea võimaluse lastele laulude õpe-
tamiseks.

Vabastage Kaisa Randpere ko-
mitee esinaine Marta Kivik ütleb,
et komitee on just saanud kirja
Kanada peaministri Brian Mulroney
büroost, kus peaminister pakub
tuuesti abi Kaisa Randpere küsimu-
se lahendamiseks.

Kevadtalvel Põhja-Ontarios liikumiseks on vajalikud lumekingad ja mootorsaan. Pildil Monty Hall soomlase Väinö Ronka poolt leiutatud aparaadiga.
Foto: Tommy Tomson

Põhja-Ontarios kulda otsimas

Viimased suuremad Kanada kullaleiud tehti Põhja-Ontarios, väikse Beardmore linnakese lähedal. Kullaotsimine on aga aastaringi käiv töö, kuigi vaid kord aastas võib avastada tulutoova kullasoone, alati on võimalus üks saja tuhande vastu. Väikse vahepeatuse Põhja-Ontarios töötamise järel on teinud Monty Hall, keda abistas Tommy Tomson.

M. Hall räägib kulla avastamise tööst, mis tegelikult tehakse suuremale kompaniile, ehkki võib ka individuaalselt teha. Ta ütleb, et seni pole veel selliseid instrumente leiutatud, mis aitaksid kulda leida, kas maapõues on olnud tegevust kulla moodustamisel maapinna liikumisel, sest kvartsisooned on tekkinud hiljem kivimisse. Kuld on kivimis väga väikeste osakestena. Kuld koos kvartsiga on raskeim kiviliik ja raskeim metall. Kulda võib olla kvartsis, aga silmaga seda ei näe.

Kulla otsimine toimub geoloogilistel alustel. Esialgul korjatakse maapealseist kivimeist ja tükkidest proove. Kui laboratooriumis leitakse, et selles on kulda, siis tuleb asja edasi ajada, ja vastav nõudmine valitsusele sisse anda.

Sellist tööd on kergem suvel teha, kiviproove otsida ja keemiliste mullaproovidega maapinda uurida. Kuld lahustub mullas kui selles on küllalt happeid. Füüsilisel teel on jääliustikud kulla peeneks hõõrunud.

Maapinna uurimist kergendab soomlase Väinö Ronka elektrooniline instrument. See on väga hea masin, mis avastab, kus on kivimeis olnud aegade jooksul muudatusi, mis eeldavad kvartsi ja kullasoone olemasolu.

Kas ta oma pikaajalise kullaotsija töös on ise avastanud kulda, vastab ta, et kaks korda 30 aasta jooksul avastas ta kivimeis paberõhukese kullariba.

Kuigi kuld asub kvartsisoontes on sellele raske ligi pääseda. Kvartsisoone laius on 2 sm, aga et mees saaks selle juures töötada, on vaja vähemalt kolme jala laiust tunnelit. Sellepärast kvartsisooned peavad olema nii rikkad kullast, et tasub tööstuslikult. Kui 0,3 untsi (ca 9 gr) kulda saadakse ühest tonnist kivimist selle jahvatamisel peetakse veel tasuvaks, sest päevas suudetakse tööstuses seda jahvatada kuni 3000 tonni. Nii ongi kaevanduste suuruse suhe tingitud kivimi kullasisaldavusest — mida väiksem kaevandus, seda rikkalikum peab olema kullasisaldavus.

Monty Hall töötas seal põhjas tänavu all-ettevõtjana. Tema grupis oli kümme meest ja tulemuseks oli kahe nädala jooksul 300 nõude (claimi) sisse andmine. Igal õhtul tuli ette plaanitseda kuidas järgmisel päeval töötada, milleks pidi olema ka vastav litsents provintsivalitsuselt.

Kaks eestlast kauges põhjas kulda otsimas. Pildil Tommy Tomson tegemas märkusi, kuna Monty Hall on valmis elektroonilise, maapõue sisemust vaatleva aparaadiga.
Foto: Tommy Tomson

USA läheb Hiinalt abi saama

PEKING — Pärast nelja USA ebaõnnestumist oma rakettidega on USA kompaniid pöördunud Hiina poole oma satelliitide õhku tulistamiseks. Hiina ametlik päevaleht ütles, et Houstoni ettevõte Teresa ja Hiina Great Wall Industry Corp., astronautika ministeeriumi osakond olid kirjutanud alla kokkuleppele March-3 raketi maailmaruumi saatmiseks 1987. aasta detsembris. Hiina maailmaruumi programmil olevat hea „tulistamispraktika" ja Peking võivat teenida tähelepanuväärse summa välisvaluutat selle vaeva eest, kuid lähemaid andmeid pole antud.

Hiina tegi samasuguse kokkuleppe möödunud märtsikuul Rootsiga. See paneb Hiina kadestusväärsesse positsiooni oma edasiarenenud satelliitide tehnoloogiaga.

KEVADINE VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.
Suletekid ja tekkide katted jm.
Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5
Astuge sisse ja vaadake ringi!
SWEDISH FURNITURE HOUSE
475-6016
7500 Woodbine Ave., (½ milli põhjapool Steeles'i)

Maailma lennuasjanduse ideaaliks

1,6 tunniga ümber maailma

Tartu College'i aastakoosolekule järgnenud õhtusöögil pidas lühema loengu prof. Sannu Mölder teemal „Õhutranspordist järgmisel sajandil". Kõnelejat tutvustas lühidalt dr. E. Aruja.

S. Mölder andis ülevaate õhutranspordist, selle arengust ja tulevikust järgmise sajandi alguseni. Umbes 2 aastat tagasi president Ronald Reagan andis nõuandvale kogule aeronautika alal ülesande valmistada kolm projekti.

Esimeseks tavaline transportlennuk, mis oleks 20% parem endisest ja ökonoomsem ning mille tavaline kiirus on 1000 km/t.

Teiseks lühendamaks sõiduaega Euroopasse ja Vaikse ookeani riikidesse erilennukiga, mis teeks selle sõidu 2—3 tunniga. Nimeks anti projektile „Orient express".

Kolmandaks saavutada ohutult ja korrapäraselt orbiiti tõusev lennuk. Otsus tehti enne 7. jaan. katastroofi. Selle projekti nimeks anti Aerospaceplane. Orbiit on maailmaruumi esimene aste.

R. Reagan rõhutas nende projektide tähtsust jälle ja NASA on hakanud rõhku panema nende väljaarendamisele.

Lennukiiruse suhet häälekiirusele märgitakse MACH numbriga. MACH .8 on praeguste reisilennukite kiirus. MACH 3 saavutas üks N. Liidu lennuk MIG-29-ga, aga suur koormus kulutas kiiresti mootori läbi.

Kiiruse tabel:

1 MACH 1000 km/t
40 tunniga ümber maakera
6 MACH 6000 km/t
6.7 tunniga ümber maakera
25 MACH 25000 km/t
1.6 tunniga ümber maakera, nagu satelliidid teevad

Arvestades maailma elanikkonna jaotusega elab 25% nendest 10000 km ulatuses ja 50% 20000 km ulatuses. On leitud, et reisijate arv tõuseb kui lennuaeg ei ületa kahte tundi. MACH 6 juures võidakse kahe tunni jooksul saavutada enamus suurlinnu.

Selle juures on veel tehnilisi probleeme. Häälepauk (sonic boom) võib purustada aknaid, ehitusi, mistõttu tuleb lennata aeglasemalt inimasulate kohal MACH 1-ga (707, 747 jt.) või siis lennata kõrgemalt üle 30 km kõrguselt, nagu teeb praegune Concord-tüüpi lennuk.

Lahendust nõuavad kuumuskindlate materjalide leidmine, või mõne meetodi leidmine kütteainega lennuki kere jahutamiseks. Tuleb leida missugused mootorid peaksid neil lennukeil olema, kuna raketid enam ei kõlba. Lahendus võib olla õhusoleva hapniku kasutamine SCRAMJET printsiibil.

Igatahes on sel alal veel palju uurimistööd vaja teha.

Pärast loengut küsis Ralph Viksten, kas õhus olev kiirgus võib mõjuda lennukis sõitjaile? Kui lennukid sõidavad 10 km kõrgusel läbi radioaktiivse pilve, siis pääseb mürgistus õhusüsteemi kaudu lennukisse; nii on juba teada lendurite haigestumisjuhtumeist, vastas prof. Sannu Mölder oma valguspiltidega täiendatud ettekandes.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Masterid avasid uue hooaja

9. mail avasid meie spordimasterid piduliku ja meeleoluka koosviibimisega Eesti Maja kohviku ruumes oma 1986/87. a. tegevuse hooaja. Osavõtjaid oli ligi 60, nende hulgas rida tuntud pagulaspõlve sportlasi ja ka vanameistrid Max Jensen, Agu Kiili ning Ralph Viksten, kes edukalt vabariigi päevil meie rahvusvärve kaitsesid ja selle eest erilise austuse osaliseks said. Teadustajana toimis klubi esimees Jaan Lents ja meeleolu ning tantsumuusika eest hoolitses Ärni Käärid.

Avasõnas ja tervituskõnes Jaan Lents toonitas möödunud hooaja edukust, mis lõppes sisehooajaga aprillis. Ühtlasi avaldas tänu kõigile osavõtjaile ja kaasaaitajaile, soovides õnne ja edu algavaks uueks hooajaks. Samuti avaldas ta erilist tänu valitsuse esindajale Catherine Dowdall'ile abi eest majandusliku toetuse vahendamisel klubile, kel aga kahjuks viimasel minutil ettetulnud põhjustel ei olnud mitte võimalik isiklikult õhtust osavõtta.

Seejärel J. Lents andis sõna Arvo Tiidusele, kes omas sõnavõtus alul andis lühida ülevaate viimastest kergejõustiku sisevõistlustest York ülikoolis ja suusavõistlustest Lake Placid'is ning esimestest uue hooaja välisvõistlustest,

kus Jaan Roos on saavutanud esikohad kahel kiirkäimise võistlusel ja K. Trei, M. Jaago ning V. Sadul suurepäraseid tagajärgi Raleigh's, Põhja-Carolinas 2. ja 3. mail peetud Lõuna-Ida-Ameerika kergejõustiku esivõistlustel, tuues koju kogusummas 17 medalit.

Eelolevatest kergejõustiku võistlustest ta mainis asjahuvilistele teadmiseks järgmisi, kuhu muuseas osavõtt vaba on:

21. ja 22. juunil — Ontario meistrivõistlused Etobicoke Centennial staadionil;

12. juulil — Ontario viievõistluse-meistrivõistlused L'Amoreaux Colleg. Inst. staadionil, Scarboroughs ja

6. septembril — Ülekanadaliste klubide-vaheline meistrivõistlus rändkarikale York ülikooli staadionil, kus meie klubi püüab oma tiitlit kaitsta kolmandat aastat järjesti.

Järgmisena A. Tiidus pööras oma tähelepanu meie vanameistritele — meie spordi pioneeridele ja internatsionaalidele, kes paljudel kordadel meie rahvusvärve vabariigi päevil mitmesugustel spordialadel kaitsnud on. Teadaolevatel andmetel elab Torontos neist kaheksa, kellest osa mitmesugustel põhjustel ei saanud koosviibimisele tulla.

Karl Sütis (Schütz) — mitmekordne rahvusmeeskonna liige kergejõustikus ja Eesti meister ning rekordi omanik 100 m jooksus; oli kohal sügisesel koosviibimisel, kuid seekord pidi selleks ajaks ära sõitma, paludes kõikidele edasianda tema parimad soovid ja südamlikud tervitused.

Nikolai Kütis — mitmekülgne kergejõustiklane ja paljukordne rahvusmeeskonna kui ka üliõpilaskonna meistrivõistluste esindaja ja Eesti meister ning rekordi omanik nii kaugus- kui ka kolmikhüppes — saabus hiljuti tagasi Floridast ja lubas koosviibimisest osavõtta kui momendil kiire aeg seda vähegi võimaldab, kuid kahjuks ei võimaldanud.

Nikolai Kalm — üks meie paremaid kergejõustiklasi hüpetes, eriti kolmikhüppes, lubas meid kunagi tulevikus üllatada, aga seekord kahjuks ei olnud see ajaliselt sobiv.

Ermo Kulmar — kergejõustiklane ja mitmekordne rahvusmeeskonna liige lühimaa jooksudes, tõustes Eesti paremate hulka 1930-ndate lõpupoole. Mainimisväärne siinjuures on nende kaksikvõit 100 m jooksus Ruudi Toomsaluga Eesti-Soome maavõistlusel 1938. a. Ka oli ta üks meie masterite-klubi asutajaid Torontos ja selle hingeks algaastail, kuid praegu kahjuks sportlikust tegevusest tagasi tõmbunud.

Arvi Kaldveer (Kleinberg) — Eesti meister tennises 1926. a. ja rahvusmeeskonna liige paljudel aastatel. Harrastab praegu peamiselt veel bridzi.

Vanameistritest, kes koosolijate hulgas viibisid, kutsus A. Tiidus välja:

Max Jenseni — jalgpalli internatsionaali, alul Pärnu Tervises ja hiljem 1934. a. alates Tallinnas Estonia meister-meeskonna koosseisus, olles 12-el korral meie rahvusvärve kaitsnud.

Agu Kiili — kergejõustiklane ja rahvusmeeskonna liige pikamaa jooksudes ning Eesti meister suusatamises.

Ralph Viksteni — mitmekordne Eesti meister võrk- ja korvpallis ASK ridades kui ka üle 20-kordne internatsionaal rahvusmeeskonnas, olles üks neist vähestest, kellele osaks sai au Eesti värve kaitsta korvpallis Berliini olümpiaadil 1936. a.

Arvo Tiidus tõi esile nende saavutusi spordi alal ja tänas nende rikkaliku panuse eest meie maa ja rahva heaks, tänutäheks Reet Roos kinnitas neile rinda sini-must-valge lintidega nelgiõied.

Lõpetades A. Tiidus tsiteeris neile ajakohaseks muudetud „Kalevipoja" salmi:

„Ülemaks kui hõbevara,
kallimaks kui kullakoormat,
tuleb sport küll tunnistada
ja sellega koos ka meie vanameistrid!"

Järgnes õhtusöök, milleks oli Eesti Maja kohviku perenaise Tiiu Henley poolt valmistatud väga rikkalik ja maitsev külmlaud.

Peale õhtusööki dr. Jaan Roos, koos selgitava sissejuhatusega, esitas äsja klubile muretsetud filmivarustuse kaasabil filme klubi liikmetest kergejõustiku treeningul ja võistlustel, koroona ja tennise mängul.

Toimus loterii võitude väljaloosimine, mille peakorraldajaks oli pr. Truuvert. Tänu lahkeile annetajaile, oli võite rikkalikult. Annetajad olid: pr. ja hr. Truuvert, Valter Loor, Agu Kiili, Rooneem's Bakery, Broadview Delicatessen ja Viking Foods.

Järgnesid kohv ja koogid, mille kestel veel sõna võttis maleklubi esimees Lembit Joselin, tuues tervitusi ning ühtlasi avaldades mõtet jalutuskäikude otstarbeks, näiteks Edward Gardeni rajoonis, ühe käimise grupi moodustamiseks. Samasugune idee oli varem juba ülestõstetud ka Eesti Kodu piirkonnas. Tuleks ainult leida üks hea organisaator ja mõte saaks ehk teoks.

Lõpuks Jaan Lents ütles tänusõnu kõigile koosviibijaile, kes oma osavõtuga aitasid teha selle õhtu nii hubaselt meeldivaks. Ta tänas pr. Truuvertit oma abilistega, Arvo Tiidust, Jaan Roosi, Ärni Kääridit ja perenaisi nende osa eest ning Victor Kõresaart pea ettevalmistuse ja üldise korraldamise eest.

Järgnevas, kohati väga hoogsas, tantsuhoos Ärni Kääridi akordionihelide saatel ja lõbusas vestluses jõudis peagi kesk-öö ning lahkumise tund.

Eesti masterite uut spordihooaega avaval koosviibimisel austati neid eesti sportlasi, kes kunagi iseseisvas Eestis võistlesid ja tähelepandavaid tulemusi saavutasid. Pildil vasakult Agu Kiili, Ralph Viksten, Max Jensen, klubi esimees Jaan Lents ja Reet Roos, kes asetas igale rinnale valge nelgiõie. Foto: Tommy Tomson

„METSIKULT EBATÕENÄOLINE ABIELU"

Ameerika suurajaleht kirjeldab N. Liidust hangitava tõendusmaterjali saamise arengulugu

5.

Täiesti eemal õiglase protsessi küsimusest ja N. Liidu tõendite usaldusväärsusest, teatud arv kaitseadvokaate toetavad, et nende kaitstavad on ka USA seaduse ebasoodsa juhuslikkuse küüsis, mis nõuab, et nende üle peetakse kohut tsiviil-, mitte kriminaalkohtuis, isegi kui järeldused — kodakondsuse kaotus ja deporteerimine — võib olla sama tõsine kui paljud kriminaalsed karistused.

Tõendusmaterjali standardid pole nii karmid kui kriminaaljuhtumeil. Ja kuna need on tsiviilprotsessid, kaitstavad ei kvalifitseeru avalikult kaitsele. Enamus on sinikraelised pensionärid tagasihoidliku säästusummaga, aga kaitse on läinud maksma mõnesaja tuhande dollarini, mida eraadvokaatide firmad peavad hea tahtena absorbeerima või heategelikel alustel arvestama.

„Nende inimeste kaitsmisega jõuad lõpuks ikkagi alla maapinnale," ütles üks kesk-lääne advokaat, kes soovis, et ta nime mitte ei kasutataks. Nagu mitmed teised, ütles ta, et tema advokaadifirma on saanud anonüümseid ähvardusi sellepärast, et ta oli kaitsnud sõjakuritegudes süüdistatuid.

Veelgi enam, föderaalsed tsiviilprotseduurid nõuavad kaebealustelt, kelle süüasi on piirkonnakohtus, leida süüst vabastatavaid tõendeid ja anda asi uuesti arutusele aasta jooksul, isegi kui ainus võimalik allikas võiks olla N. Liidus.

„Õnnetuseks, mida enamus neist teeb, on pöördumine naabruses oleva advokaadi poole, kes võib olla joodik, inkompetentne või mõlemad ja ta kaotab kohe," ütles üks Baltimore advokaat, kes samuti palus end mitte identifitseerida. „Siis viis minutit enne kesköödi, kui käes on viimane hetk, nad vahetavad advokaate. Siis on liiga hilja."

Kolmas faktor tsiviilprotsessidel on, et valitsuselt ei nõuta, et ta annaks kaitsele mingit materjali, mis nende valduses, mis võiks olla kasulik nende protsessil; kriminaalprotsessides see on nõuetav nn. Brady määruse kohaselt.

Kõige tähtsam, mida mõned kaitseadvokaadid usuvad, on ülivõimas emotsionaalne holocauti kontekst, mis tungib läbi nende protsesside, vaatamata kui tugev või nõrk side võib kaebealusel olla julmustega.

„Me oleme ühel viisil hüdraulise surve ohvrid, avaliku tunnete laine all, mis põhjustab, et me kaotame silmist teatud realiteedi," ütles Carroll, refereerides erilistele raskustele nõukogude tõendite tõeks kinnitamisel.

„Me katsume sellest üle vaadata, kuna me näeme, et see hirmus kuritegu on toime pandud — holocaust ja me taipame, et OSI on leidmas süüaluseid ja tahab neid karistada."

„Tüüpiline kohtunik on just nii mõjutatud kui igaüks sellest nõukogude tunnistuste asjasse segamisest," ütles Carrol. „Aga meile näib, et meie juriidilised protseduurid pole tehtud sellisteks protsessideks."

NÕUKOGUDE AMETNIKUD HOIATASID USA'd TÕENDUSMATERJALI EEST

Üks nõukogude ametnik, näiliselt südametunnistuse ajel, hoiatas USA'd ligemale kolm aastat tagasi, et Moskva katsub petta USA kohtuministeeriumi tõendusmaterjalide läbi, mida nad on andnud süüdistatud natsisõjakurjategijate puhul, kes praegu elavad USA's.

Vastavalt informeeritud valitsuse allikaile, see ametnik usaldas ühele USA diplomaadile, et mõned nõukogude tunnistajad olid treenitud oma tunnistuste andmiseks päevi enne, kui neid lubati anda oma teadmised USA prokurörile, näiliselt selleks, et teha oma tunnistus rohkem usaldatavamaks ja rohkem süüdistavamaks.

Allikas, kes palus oma nime või töökohta mitte avaldada, ütles, et see informatsioon oli antud kohe edasi kohtuministeeriumi Office of Special Investigation (OSI) asutusele suvel 1983.

Siiski OSI, kelle ülesandeks on leida välja ja deporteerida sõjakuritegudes kahtlustatud, lükkas hoiatuse kõrvale kui ebaolulise ja tähtsuseta ning arvas, et see nõukogude ametnik võis olla vaid „viriseja".

USA prokurörid on jätkanud nõukogude ja nende kätte jäänud saksa dokumentide kui autentse tõendusmaterjali juurde ja reisivad N. Liitu silmnäotunnistajailt tõendeid koguma.

Ühes intervjuus, üks valitsuse ametnik, kel oli otseseid teadmisi vahejuhtumist, väljendas pettumust, et kohtuministeerium oli ignoreerinud ja jätnud isegi avaldamata kaitseadvokaadile, kes oli seotud eriprotsessiga, milles see üles tuli.

(Järgneb)

Ki

Tartu Instituut

Loengud — Arhiiv jc Tööjõud

Aasta 1985 oli Tartu College'i Nõukogu poolt jällegi jõudsasti ja loengui ruumipuuduse tont hakka tati aasta lõpul Instituud graafia Klubi, millele „N kendamine kuulub tulevas

LOENGUD

Mitmekesise sisuga loenguid neljateistkümnel päeval viiete kümne lektori poolt, millest võttis üle 800 isiku. Lektorid nende teemad olid kalendri jä korras: **Liina Liivamägi** (Reis diasse); **Els Greensides** (Zimb we, Namibia ja Lõuna-Aafrik **Aavo Kimmel** (Kanada sotsi kindlustuse poliitikast); **Aa Vahtra** (N. Liidu kultuuribürokr tia); **dr. Hans Sepp** (Lõplik di noos); **Heina Taremäe** (Lo Litzman ja Mäe); **prof. Ga Kruberg** (Aleksis Rannitist); **Kersti Linask** (Asta Willmanni **dr. Heino Susi** (Eesti sõdurid kultuur); **Ilmar Mikiver** ja 8 lamaatorit ja muusikut (Ber Kangro 75 ja Kalju Lepik 65); **Rein Taagepera** (Balti uurimi ja Kremli reaktsioon sellele; T Ülikooli aastapäev: **prof. Too Timusk** (prof. Ernst Õpikut m tades), **prof. Alar Toomre** (Ko põrkuvad galaktikad) ja **Elma ler** (sünteetiline muusika); **dr mar Järvesoo,** kaks loengut, (ti fosforiidist ja eestlaste asu test USA-s).

Kangro ja Lepiku juubelite tamine toimus koostöös Eesti janike Kooperatiiviga ja Vahtra loeng koostöös EKN Kõik loengud helilindistati ja on võimalik laenata. Loeng pääse on vabatahtliku an eest, mis katab kohvikulud, arvatud juhud kui tuleb tasu kemaid reisikulusid. Kuna r on Tartu College'i poolt tas kuulutuse kulud katab Gr Foods Ltd., siis tuleme ni omadega välja. Instituudi ee misel pakuti Soome koori seminarile „Tartu" ruume, hul oli võimalus hõimuve Instituuti tutvustada.

ARHIIV JA RAAMATUKOG

Aasta jooksul saabus Insti materjale 169 juhul, kusjuur saadetise maht võis ulatuda dokumendist kuni kuue k paberiteni või 170-köitelise tukoguni. Saatjate asukoh olid: Kanada, USA, Rootsi, maa, Saksamaa, Prants Austraalia ja ümbernurga di ka Eesti. Saabumise järj olid saatjateks (korduva s puhul nimetatakse ainult juhust): E. ja A. Irs, F. Si Havi, E. Eerme, H. Aavik, bas, ENÜS, EÜS, A. Lok Andrese Kogudus, L. Puust teraamatut), V. Mändvere arhiiv), J. Anton, H. Saks sa arhiiv), M. Varik, L. gi, H. Oja (Vaba Eestlase jale), H. Eerme, A. Ma Taremäe, J, Matson (käs Ü.S. Liivika, dr. Salasoo K. Aun, V. Otsa, H. Blum, Pruul, J. Kruus, L. Reio, laste (53 köidet), E. Sepp, oja, V. Kimberg-Kotkas, P silind, M. Lannus, A. Sa

i neid eesti sportlasi, kes
i saavutasid. Pildil vasa-
aan Lents ja Reet Roos.
Foto: Tommy Tomson

r, Agu Kiili, Rooneem's Ba-
. Broadview Delicatessen ja
ng Foods.
ärgnesid kohv ja koogid, mille
el veel sõna võttis maleklubi
ees Lembit Joselin, tuues ter-
si ning ühtlasi avaldades mõtet
tuskäikude otstarbeks, näiteks
vard Gardeni rajoonis, ühe käi-
e grupi moodustamiseks. Sama-
ne idee oli varem juba ülestõs-
d ka Eesti Kodu piirkonnas.
eks ainult leida üks hea orga-
ator ja mõte saaks ehk teoks.
õpuks Jaan Lents ütles tänusõnu
gile koosviibijaile, kes oma osa-
uga aitasid teha selle õhtu nii
paselt meeldivaks. Ta tänas
Truuvertit oma abilistega, Arvo
klust, Jaan Roosi, Ärni Kääridit
perenaisi nende osa eest ning
ctor Kõresaart peo ettevalmistuse
üldise korraldamise eest.
Järgnevas, kohati väga hoogsas,
htsuhoos Ärni Kääridi akordioni-
lide saatel ja lõbusas vestluses
idis peagi kesk-öö ning lahkumi-
tund.

---

pukogude tunnistajad olid treeni-
d oma tunnistuste andmiseks
levi enne, kui neid lubati anda
ma teadmised USA prokurörile,
piliselt selleks, et teha oma tunnis-
s rohkem usaldatavamaks ja roh-
em süüdistavamaks.

Allikas, kes palus oma nime
õi töökohta mitte avaldada, ütles,
see informatsioon oli antud ko-
e edasi kohtuministeeriumi Office
f Special Investigation (OSI) asu-
sele suvel 1983.

Siiski OSI, kelle ülesandeks on
kida välja ja deporteerida sõjakuri-
egudes kahtlustatud, lükkas hoia-
use kõrvale kui ebaolulise ja täht-
useta ning arvas, et see nõukogu-
de ametnik võis olla vaid „virise-
a".

USA prokurörid on jätkanud
nõukogude ja nende kätte jäänud
saksa dokumentide kui autentse
tõendusmaterjali juurde ja reisivad
N. Liitu silmnäotunnistajailt tõen-
deid koguma.

Ühes intervjuus, üks valitsuse
ametnik, kel oli otseseid teadmisi
vahejuhtumist, väljendas pettumust,
et kohtuministeerium oli ignoreeri-
nud ja jätnud isegi avaldamata
kaitseadvokaadile, kes oli seotud
eriprotsessiga, milles see üles tuli.

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

Tartu Instituut 1985

Loengud — Arhiiv ja raamatukogu — Kirjavahetus — Õppetool — Tööjõud

Aasta 1985 oli Tartu Instituudile viieteistkümnes — asutamise otsus tehti Tartu College'i Nõukogu poolt 9. veebruaril 1971. Instituudi arhiiv ja raamatukogu kasvas jällegi jõudsasti ja loenguid oli rohkem kui mullu. Raha võinuks rohkem olla ja ka ruumipuuduse tont hakkab aasta-paari pärast pead tõstma. Talgulistele lisaks moodustati aasta lõpul Instituudi juurde, aga ametlikult eraldi arvepidamisega, nn. Bibliograafia Klubi, millele „New Horizons" programmist toetuse saamise jaatava otsuse rakendamine kuulub tulevasse aastasse.

LOENGUD

Mitmekesise sisuga loenguid oli neljateistkümnel päeval viieteistkümne lektori poolt, millest osa võttis üle 800 isiku. Lektorid ja nende teemad olid kalendri järjekorras: **Liina Liivamägi** (Reis Indiasse); **Els Greensides** (Zimbabwe, Namibia ja Lõuna-Aafrika); **Aavo Kimmel** (Kanada sotsiaalkindlustuse poliitikast); **Aarne Vahtra** (N. Liidu kultuuribürokraatia); **dr. Hans Sepp** (Lõplik diagnoos); **Heina Taremäe** (Lohse, Litzman ja Mäe); **prof. Galina Kruberg** (Aleksis Rannitist); **dr. Kersti Linask** (Asta Willmannist); **dr. Heino Susi** (Eesti sõdurid ja kultuur); **Ilmar Mikiver** ja 8 deklamaatorit ja muusikut (Bernard Kangro 75 ja Kalju Lepik 65); **prof. Rein Taagepera** (Balti uurimistöö ja Kremli reaktsioon sellele; Tartu Ülikooli aastapäev: **prof. Toomas Timusk** (prof. Ernst Öpikut mälestades), **prof. Alar Toomre** (Kokkupõrkuvad galaktikad) ja **Elma Miller** (sünteetiline muusika); **dr. Elmar Järvesoo**, kaks loengut, (Eesti fosforiidist ja eestlaste asundustest USA-s).

Kangro ja Lepiku juubelite tähistamine toimus koostöös Eesti Kirjanike Kooperatiiviga ja Aarne Vahtra loeng koostöös EKN-uga. Kõik loengud helilindistati ja neid on võimalik laenata. Loengutele pääse on vabatahtliku annetuse eest, mis katab kohvikulud, välja arvatud juhud kui tuleb tasuda pikemaid reisikulusid. Kuna ruumid on Tartu College'i poolt tasuta ja kuulutuse kulud katab Grimm's Foods Ltd., siis tuleme niimoodi omadega välja. Instituudi eestkostmisel pakuti Soome koorijuhtide seminarile „Tartu" ruume, mispuhul oli võimalus hõimuvelledele Instituuti tutvustada.

ARHIIV JA RAAMATUKOGU

Aasta jooksul saabus Instituudile materjale 169 juhul, kusjuures ühe saadetise maht võis ulatuda ühest dokumendist kuni kuue kastitäie paberiteni või 170-köitelise raamatukoguni. Saatjate asukohamaad olid: Kanada, USA, Rootsi, Inglismaa, Saksamaa, Prantsusmaa, Austraalia ja ümbernurga teed pidi ka Eesti. Saabumise järjekorras olid saatjateks (korduva saatmise puhul nimetatakse ainult esimest juhust): E. ja A. Irs, F. Sivers, A. Havi, E. Eerme, H. Aavik, L. Koobas, ENÜS, EÜS, A. Lokk Vana Andrese Kogudus, L. Puust (81 lasteraamatut), V. Mändvere (Olbrei arhiiv), J. Anton, H. Saks (V. Saksa arhiiv), M. Varik, L. Liivamägi, H. Oja (Vaba Eestlase materjale), H. Eerme, A. Marist, H. Taremäe, J. Matson (käsikirjad), Ü.S. Liivika, dr. Salasoo (EAA), K. Aun, V. Otsa, H. Blum, I. Urm-Pruul, J. Kruus, L. Reio, E. Vallaste (53 köidet), E. Sepp, L. Raudoja, V. Kimberg-Kotkas, P. E. Vesilind, M. Lannus, A. Sandström, H. Kasemets, F. Oinas, M. Gaizaukas, M. Martinson (A. Käbina raamatu järeljääk, 6. kasti), T.E. Naisteselts, Balti Arhiiv, J. Adila, A. Toppi, K. Thomasson, J. Västrik (E. Rada aastakäigud), V. Vastopä (L. Kulli 147 raamatut), A. Sauks ja Ü.S. Liivika, A. Vomm, H. Kreek, M. Viia, E. Soots, H. Kukkur, A. Pakri, E. Lüdig, M. Gergeström (170 köidet), L. Northey (90 köidet), E. Greensides, London (Inglismaal — S. P. ja teised). Kaks saadetist on jäänud nimeta.

Ajalehtedest saatsid tasuta eksemplare Meie Elu, Teataja, Eesti Päevaleht ja Eesti Rada. Teisi lehti saadakse „tuttavate kaudu". Neile kõigile suurim tänu.

Duplikaate, kui neid saabub pakutakse kingiks mõnele ülikooli raamatukogule. Esimesena valis Toronto ülikooli Robarts Library 237 teost. Neisse kleebiti väike silt teatega, et see on kingitud Tartu Instituudi poolt. Raamatukogu kasutajaid pole just palju, mainida võiks dr. Tiiu Salasood Austraaliast ja ühte Ottawa tudengit, kes eestlasega abielus.

KIRJUTATUD ON . . .

Aruandeaastal ilmus „Eestlased Kanadas II". Kõrgema hariduse peatükis on andmeid eestlaste haridustasemest Kanada 1981. a. rahvaloenduse andmetel. Osalise või täielise kõrghariduse on saanud 32 prots. meestest ja üle 24 prots. naistest, mis on kaks korda kõrgem kui ülekanaadaline keskmine protsent. Lätlased on meist pisut püüdlikumad olnud. Professori ametis olevaid või olnud eestlasi on loetletud kokku 79 isikut. Oleks väga soovitav, et raamatu lugejad teataksid puuduvaist professoreist (asjaosaliste elulugu oleks väga teretulnud Instituudi arhiivis.) Eestlastest arstide arv on ka tublisti alla hinnatud — raamat ütleb „üle 80" eesti arsti Kanadas, kuid allakirjutanul on 119 arsti nime, kuigi see nimekiri Lääne-Kanada osas ilmselt puudulik.

ÕPPETOOL

Eestiainelise õppetooli asutamine Toronto ülikooli juurde on ka lühidalt ajalooraamatus, kuid pikemalt on sellest „Ühispanga Uudised" 1985. a. väljaandes.

Vancouveri eestlaste ettevõte „Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" ja nende finantseeritud õppetool Simon Franzer'i ülikoolis on tähelpanu vääriv saavutus. Torontosse õppetooli asutamise aegaviitvast protseduurist annab pildi prof. Trässi väide, et toiming on läbi käinud (kevadeks 1985) juba 17 komisjoniistungist, kolme rektori presidendi all ja kahe või kolme föderaalvalitsuse ministri vahetuse juures, rääkimata advokaatide legendaarsest „kiirusest". Praegune olukord on selline, et ametlik kuulutus külalisprofessori leidmiseks on ilmunud ja minister lubab föderaalvalitsuse toetuse otsustada „1986. a. alguspoolel". Tema, ministri, laual olevat kaks soovijat — sikhide ja eestlaste omad. Hoidke pöialt ja pidage ka meeles, et „Chair of Estonian Studies Foundation" aadress on samas kui Instituudi oma. Annetused fondile on tulumaksust vabastatavad.

KIRJAVAHETUS

Kirja vahetuse aruannet on raskem koostada, sest sageli on tegu allakirjutanu mitme harrastusega, mis mahub ühte ümbrikku. Peale Instituudi oli mul veel tegu Esto-84 asjadega, prof. A. Võõbuse ja teiste teoste levitamisega jne. Seepärast lähtume koguarvudest. Väljaläinud kirju oli 1985. a. vältel vähemalt 1015. Niipalju kui neid saab sisuliselt eraldada on neist 433 olnud Esto-84 asjus (ikka veel!), 438 Instituudi asjus ja 144 raamatute pärast. Muid postisaadetisi läks välja 152. Arvestamata on käsitsi kohaleviidud prof. A. Võõbuse raamatud.

Enamus kirjadest on lihtsad vastata ega võta palju aega, kuid mõned nõuavad tunde või koguni päevi. Hea, kuigi mitte väga erandlik näide. USA-st tuli soov saada Montrealis elanud eesti kunstniku töödest kolm slaidi, mida vajatavat Eestis ühe loengu jaoks. Telefonikõne RCA-le (mille liige Oscar de Lall oli), visiidid Central Library'sse ja Ontario Art Gallery'sse, telefonikõned Hart House'i ja ühte teise U. of T. keskusesse (kummastki ei leitud tööd, mis kataloogi järgi neil pidi olema), Imperial Oil jne. Lõpuks, Lalli meistritöö slaidi sai Ottawa galleriist (hind $3.16, makstav Kanada valitsusele) ja kaks slaidi hankis üks hea eestlane Montrealis. Sissetulnud kirju ei ole registreeritud, igatahes kõik kirjad, mis vastamist vajasid, said varem või hiljem vastatud. Pakenditest on arhiivile saabunud 169 saadetist peale selle sain 54 pakki raamatuid ja prof. Võõbuse raamatuid, 247 eksemplari tõin otse Buffalost. Selle juurde: Kanadas käib palju asjaajamist telefoni teel, millest allakirjutanu ka oma osa saanud.

TÖÖJÕUD

Instituudi tegevus endiselt tasuta tööjõuga — nii nagu lektoridki. Talgupäevi oli 21, 4—8 osavõtjaga, kokku umbes 900 töötundi. Talgulised olid Ellen ja Albert Irs. Saima ja Otto Roos, Evi ja Helmut Aavik, Aino Kangro ja Emil Eerme. Daamidel oli ka kodutööd — kohvikõrvase küpsetamine. Kirjalikku kodutööd tegid, nagu varemgi, Asta Toppi, Jeanette Anton ja Silvi Marriott — raamatuid kataloogiseerides. Eelnimetatud isikud ja teisedki, on aidanud loengute läbiviimisel küll kassapidajana, kohvilaua eest hoolitsejana või loengusaali toolide kohalepanejaina. Siinkohal võiks kaastööliste hulka arvata ka dr. Ants Pallop'it, New Jersey's, kellel möödunud aastal valmis teine „oma kulu ja kirjadega" indeks — seekord Tinits'a raamatule „Välgumärgi Kasvandikud". Kõigile eelmainitud abilistele, annetajatele ja lektoritele suur, suur aitäh!

„BIBLIOGRAAFIA KLUBI (TARTU INSTITUUT)"

Aasta lõpul pidasime kolm koosolekut, plaanitsedes Bibilograafia Klubi. Selle eesmärgiks on, peamiselt pensionäride vahel ära jagada mitmeid huvitavaid, jõukohaseid ajaviitetöid nagu raamatute, ajakirjade ja ajalehtede sisukordade tegemine või indeksite koostamine raamatuile, kus need puuduvad, arhiivmaterjali lünkade registreerimine ja nende täitmine, mikrofilmimine ja palju muud. Kuna Kanada föderaalvalitsuse Heaolu- ja Tervishoiuministeerium pensionäride ajaviite eest tahab hoolitseda ja sellistele organisatsioonidele abi pakkuda, siis pöördusime nn. „New Horizons" programmi poole toetuse saamiseks teatud aparatuuri ostuks. See klubi on majanduslikult Instituudist eraldatud, kuid töötab Instituudi huvides. Uuel aastal saabus teade, et meie eelarve on kinnitatud ja summad lubatud. Peamised ostud oleksid: 16 mm. mikrofilmimise seadeldis, mikrofilmide lugeja (suurendaja) ja selle kopeerija, fotokopeerija ning kirjutusmasin, pluss mitmesugust materjali. Raali ostmist see programm ei võimalda, ja see tuleb Instituudil kuidagi teisiti hankida. Ilma selleta oleks indeksite ja bibliograafia tegemine ülejõu käiv.

RUUMID

Instituudi kasutada on endiselt 100 ruutmeetrit põrandapinda neljas toas, millest üks on lahkelt laenatud Korp! Rotalialt jaKorp! Fraternitas Liviensiselt. Loengusaali ja vajaduse korral ka teisi ruume saame ksutada Tartu College lahkusest ja muidugi tasuta. Riiuleid osteti juurde 50 jooksvat meetrit, tõstes kogusumma 350-le. Need täituvad üsna jõudsasti.

Ruumid on pisut kitsad praegugi, ja halvasti kasutatavad, kuna on kahel korrusel, muidu aga küllaltki heas olukorras. Kuid kuna uute ruumide saamine nõuab aastaid niisiis oleks aeg hakata uusi teid otsima. Sama probleem on vist ka Torontos oleval naabril — Keskarhiiviga. Milline mälestusmärk see uus arhiivhoone oleks mõnele annetajale!

Majanduslik aruanne pole veel valmis. Siinkohal tänan annetajaid Grimm's Foods Ltd., hr. L. Kirsteini, proua A. Õpikut, dr. E. Järvesood ja Korp! Franternitas Tartuensist ja muidugi ka loenguis: osavõtjaid suurepäraste toetuste eest. Hädapärast vajame nüüd 10.000 dollarit hea raali jaoks, et täiel määral kiiresti kasutada riiklikku 22.495.00 dollarise toetusega Klubile avanenud töövõimalusi.

Lõpuks kordame arhiivi ja raamatukogu ülesannet: Koguda, säilitada ja kättesaadavaks teha kõike eestikeelset kirjasõna mistahes vormis, ning kõike võõrkeelset, mis puudutab Eestit või eestlasi. Olgu need raamatud, ajakirjad, ajalehed, kirjad ja käsikirjad, dokumendid suured või pisikesed, pildid, filmid, helilindid, ühesõnaga kõik mis kannab mingit „sõnumit". Instituut vajab ka kaastöölisi ja puudus on rahast (Tulumaksusoodustust on võimalik Sihtkapitali kaudu saada.)

Endel Aruja, Ph.D.
Tartu Instituudi sekretär

☆

Tartu Instituudi aadress on: 310 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M5S 1W4. Praegu on Instituut avatud ainult kokkuleppel sekretäriga, igal ajal võimalik. Sekretäri aadress: Dr. E. Aruja, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ontario, Canada M3A 3C4, telefon (416) 447-8958.

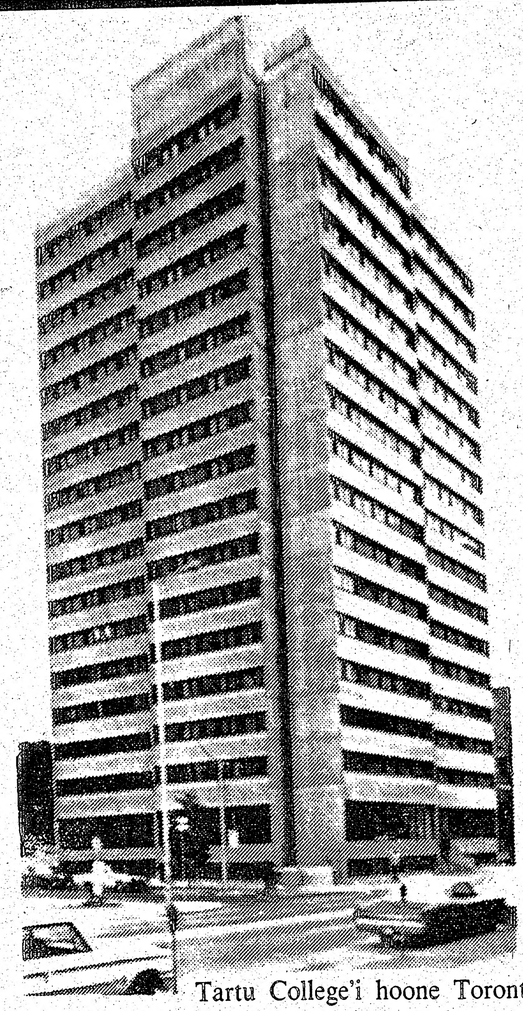

Tartu College'i hoone Torontos

Toronto Board of Education
Heritage Languages Program 1986–87

155 COLLEGE ST.

PÄRANDKEELTE PROGRAMM

1986/87-ndal õppeaastal Toronto koolinõukogu (Toronto Board of Education) võimaldab Pärandkeelte Programmi raamides õppida 36 keelt. Samuti on ette nähtud Mustade Kultuuriprogramm (Black Cultural Program). Kursused (2½ tundi nädalas) on tasuta kõikidele algkooli õpilastele, kelle vanemad on Suur-Toronto elanikud.

Üksikasjalikum selgitav voldik saadetakse vanematele välja septembris, koos registreerimise informatsiooniga.

PÄRANDKEELTE PROGRAMMI INSTRUKTORID

Programmi instruktorite ja juhendajate sooviavaldused on saadaval järgmisel aadressil:

Toronto Board of Education
Heritage Languages Department
155 College Street — Room 623.
Toronto, Ontario.
Telephone: 591-8182

Palgatud kandidaadid peavad olema vastuvõetavad vanematele ja kooli juhtkonnale. Eelistatakse instruktoreid, kellel on Ontario õpetaja kutsetõend (Ontario Teaching Certification) või võrdne pedagoogiline-kogemuslik tagapõhi oma sünnimaalt.

Sooviavalduste sissesaatmise viimaseks tähtpäevaks on 30. mai 1986. Lähemaks informatsiooniks helistage numbril 591-8182

Suvetöökohad BATUN'i juures

BATUN'i PRESSITEADE — BATUN (Baltic Appeal to the United Nations — Balti Apell ÜRO'le) ja Leedu Informatsiooni Keskus (Lithuanian Information Center) on praegu ühiselt vastu võtmas sooviavaldusi isikutelt, kes soovivad töötada New Yorgis käesoleva aasta suvel kui nn. „intern".

Sooviavaldaja isik, kellele langeb valik töötaks kokku kaheksa nädalat niihästi Leedu Informatsiooni Keskuse büroos (mis asub Brooklyn'i linnaosas) kui ka BATUN'i büroos (Bronx'i linnaosas). Peamisteks tööülesanneteks oleksid: Balti süümevangide („prisoners of conscience") juhtumite kaustade läbitöötamine ja raalile ülekandmine (kusjuures raalitöös antakse kohapeal vastavat õpetust); kontaktivõtmine mitteriiklike organisatsioonide ja diplomaatidega ÜRO juures; ja artikli kirjutamine sellest tegevusest mida saaks kasutada eksiilbalti ajakirjanduse poolt.

Sooviavaldajad peavad olema vähemalt 18 aastat vanad, inglise keele oskusega sõnas ja kirjas ning neil peaks olema kasutada auto nende New Yorgis viibimise ajal. Eelistatakse neid kandidaate kes omavad teadmisi inimõiguste küsimustest.

Intern'ile makstakse $1.200.00 kaheksa-nädalase tööperioodi eest; sellele lisaks veel prii korter ja toitlustamine. Tasutakse ka tööga seoses olevad kulud.

Lähtudes eeldusest, et täpne ja kontrollitud informatsioon on eeltingimuseks efektiivsele tegutsemisele üritab kõnesolev ühine BATUNi' ja Leedu Informatsiooni Keskuse interniprogramm anda praktilisi kogemusi kontaktide võtmises ÜRO ringkondades ja informatsiooni levitamises avalikkusele kellegile balti algajale aktivistile.

Sooviavalduskiri ja elulookirjeldus („resume") tuleks saata 30. maiks 1986 järgmisele aadressile:

Lithuanian Information Center.
351 Highland Blvd., Brooklyn.
N.Y. 11207

USA spetsialist arvestab:

Kiirgus võib ohustada 100.000 inimest

LOS ANGELES — Kuni 100.000 N. Liidu elanikku võivad kannatada pikaajalisi mõjutusi Tshernobõli tuumajõujaamast lahti pääsenud radioaktiivse kiirguse tõttu, mis on juba surmanud 13, arvestab ameerika kondiüdi spetsialist dr. Robert Gale.

Tema arvates vähemalt 50—100.000 inimest on saanud annuse kiirgusest, mil võivad olla kaugeleulatuvad tagajärjed. Lisaks sellele võib olla veel muidki hädasid, kuigi ta lootis, et nende arv oleks väike.

Dr. Gale, kes abistas N. Liidu arste kiirguse ohvreile kondiüdi siirdistutamisel,

ütles et 300 inimest on olnud teatud ulatuses kiirguses, kuna kaks said kohe surma plahvatusel.

35 said väga tugeva annuse kiirgust, kellest ta oli andnud abi 19-le, kuid ta usub, et neist võib mõne veel päästa ja on võimalik, et ka ülejäänud 265-st. Enamus surmajuhtumeid olid põhjustatud nahavigastusest, sisemiste seedeorganite või maksa vigastusest. Kondiüdi, mis produtseerib vererakke on kergesti kiirguse poolt vigastatav. Tema arvestused on tehtud kogemuste alusel, mis saadud Hiroshima ja Nagasaki aatompommide plahvatustest.

Minister lahkus

OTTAWA — Piirkondliku tööstuse minister Sinclair Stevens lahkus viienda ministrina peaminister Brian Mulroney valitsusest. Lahkumise põhjuseks oli enam kui kahenädaline diskussioon parlamendis 2,6 miljoni dollari suuruse laenu üle, mille tema abikaasa sai kompaniilt, kes sai ministrilt mitukümmend miljonit dollarit. Minister eitas, et ta oli teadlik abikaasa laenu tegemisest. Peaminister Mulroney ütles siiski, et Stevens tuleb pärast uurimist tagasi valitsusse.

Linnase edasikaebus lükati tagasi

Eestlane Karl Linnas, keda hoitakse praegu USA võimude poolt kaitsevangistuses ja kes andis edasikaebuse eelmise kohtu otsuse peale apellatsioonikohtule deporteerimise otsuse tühistamiseks, sai möödunud nädala keskpaigu vastuse, et tema palve on tagasi lükatud ja jäädud eelmise kohtuotsuse juurde, mis näeb ette tema deporteerimist N. Liitu.

Tal on veel võimalik kümne päeva jooksul sisse anda vastulause kohtuprotsessi tehnilise vea tõttu. Kui seda leitakse olevat, siis on tal veel kuus kuud võimalik USA's edasi olla.

Ajalehes avaldatud teates süüdistatakse teda Tartu vangilaagri ülemana 12000 juudi tapmises. See arv on suurem kui Eestis olnud juutide koguarv.

Mälestame leinas armast sõpra

OSKAR LEPIK'ut

ELLI PÄRG
LEENA KIIL
TOONI LAHT
MARET KAPP
ANTON ja ALMA ALANGO
JAAN ja VIRVE NIITSOO
HEIKKI ja LEHTE PAARA
WALTER ja AINO LOON
ROBERT ja ESTER KIVI
ATS ja ELLA LÄÄS
ARNO ja SALME KAPP

Puhka rahus!

Armast ema, meheema ja vanaema

VERA ASI

mälestavad vaikses leinas

HARRI, SILVI ja MIET-KYLLIKE

Kauaaegset perekonnasõpra

HEINZ RIIVALD'it

mälestame ja avaldame kaastunnet abikaasale ning lastele perekondadega

HELMI NEUMAN-TAAVET
SIGRID VALGE

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

TEI MAR HOME IMPROVEMENT CO.

ALCAN SIDING

Spetsialiseerunud alumiiniumi alal:

● THERMO-AKNAD
● Alumiinium-seinakatted ● Räästaalused (soffit & fascia)
● Veerennid ja -torud ● Dekoratiivsed aknaluugid
● Uksed, aknad

5 AASTA GARANTII

Hel. ERIC RANTALA
Tel. kontoris 839-6100

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS

THERMO-AKNAD

kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.

Tasuta hindamine. Hellstage: töökoja tel. 832-2238
kodus 769-0932

OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

PLUMBING, HEATING & REPAIRS

Eesti ettevõte

Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstnavoodrid (chimney lining).
● Ahjude puhastamine.

Tel. 275-1280 — Roland Kullik

Armast sõpra ja naabrit

ENDEL KNUUT'i

mälestavad kurbuses

ATS ja MAIMU HELLAT
HANS ja HELJU KASK

Head sõpra ja tuttavat

ENDEL KNUUT'i

mälestavad kurbuses

HARRY NURMSE perekonnaga
ENDEL PEHME perekonnaga
LINDA ja MART TAMM
ALICE ja OSVALD RÜÜTEL

HEAD KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

ENDEL KNUUT'i

mälestavad leinas ja avaldavad sügavat kaastunnet abikaasale, tütrele ja kasuisale

perekond A. LIPPING
perekond A. JAAMUL
E. LIIVOJA ja ÕIE

OOTAMATULT LAHKUNUD

ENDEL KNUUT'i

mälestab kurbuses

SELMA

Puhka rahus!

Kauaaegset head sõpra

ENDEL KNUUT'i

mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet
VAIKELE ja ANNELILE

ASTRID KÖRGEMÄGI
LISETTE ja JOHANNES VÄLI

OOTAMATU SURMA LÄBI LAHKUNUD

AGNES STEINBERG'i

mälestab leinas

SELMA

Puhka rahus,
armas „tädikene"!

Armast perekonnasõpra

ENDEL KNUUT'i

mälestavad sügavas leinas ja avaldavad siirast
kaastunnet VAIKELE ja ANNELILE

JAAN ja SHARON LIIVOJA perekonnaga
ROBERT ja ANNE LIIVOJA perekonnaga

LAHKUS MEIE ARMAS

HEINZ RIIVALD

Mälestavad leinas

IRENE LOOSBERG
ASTA BALLSTADT
ERIKA ja RUUDI SOLOM

Armast

OSKAR LEPIK'ut

mälestavad leinas

ADELE ja ALBERT ROOST

Mina olen ülestõusmine ja elu;
kes usub minusse,
see elab ehk ta küll sureb.
Joh. 11.25

MÄLESTAME KURBUSES ARMAST

ESTER VEER'i

ja avaldame sügavat kaastunnet leinavale abikaasale ja lastele

ALMA BLES
NIIDA ja JAAK HAIBA
JULIE ja EVALD HERMA
VOLDEMAR ja MARIA KARRI
ALICE KULLANGO
ROBERT TALVE
MARIE TIIK
ELMA VABAMÄE

Mis kaduv, kaob aja sees
mis jäädav, elab Isa ees,
põrm sureb, vaim jääb elama.

Lugupeetud ja armsad klubiliiget

OSKAR LEPIK'ut

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Murray E. Newbigging
Ltd.

Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

AUGUST KIILASPEA'd

sündinud 9. mail 1905 Hallistes
surnud 18. mail 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa LEIDA
poeg ENN perekonnaga
tütar MAIE perekonnaga

Mälestus Sinust
ei kustu iialgi . . .

Matusetalitus Vana-Andrese kirikus laupäeval, 24. mail kell 10 hommikul, ärasaatmine samast Mt. Pleasant krematooriumisse.

MÄLESTAME SÜGAVAS LEINAS ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

RICHARD ILVES't

sündinud 26. jaanuaril 1907 Tartus
surnud 11. mail 1986 Sudbury's

abikaasa ALVINE
tütar HELLE
poeg HARDO abikaasa JANET'iga
JAMES, RICHARD, ANDREW, MICHAEL
poeg RIIVO abikaasa MAIE'ga
KATRIINA, EERIK

Puhka Jumala rahus!

MÄLESTAME ARMAST

EMILIE SIHVER'it

ja avaldame sügavat kaastunnet ENDLA'le ja perekonnale

ERNA ja EDUARD TRUU
VIIVE
ANNE ja PEETER LEPIK
ANNI ja ALBERT LEPIK
AINO ja EINAR NIIT
MAIDA KOPPEL
perekond LIIVA
ERLI ja PAUL LEPIK
IRENE ja RUDOLF OLLJUM
VALLI ja ARTHUR TREIKELDER
MARTHA MÄND

KODUMAAL SURMA LÄBI LAHKUNUD KALLIST VENNANAIST

MINNI GRÜNFELDT'i

mälestavad vaikses leinas

LYDIA JAANSOO
VEERA perega ja
ANNA lapsed

Ei astu jalg tal kalleid koduradu,
ei ava käsi koduväravaid!

Varises igavikku meie armas vilistlane

ins. RICHARD SIMROD

sündinud 25. mail 1899 Valguta vallas Tartumaal
surnud 7. mail 1986 Perth'is Austraalias

mälestab leinas

korp! FRATERNITAS TARTUENSIS

Armast koguduseliiget

ESTER VEER'i

sündinud 29. juunil 1909 Venemaal
surnud 17. mail 1986 Torontos

mälestab jällenägemise lootuses

Vaata, ma teen
kõik uueks. Ilm. 21:5

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

Armast

ESTER VEER'i

mälestavad leinas

SALME ja KARL RANKEN
AARE RANKEN perekonnaga

Lahkus meile armas

ESTER VEER

Jällenägemise lootuses igavikus

BERTHA JÕEMAA
TONY ja ARNOLD KESKÜLA

Armast sugulast

ESTER VEER'i

leinavad

HILDA ja MIHKEL ALAS
RAIGO ALAS perekonnaga

Puhka rahus, armas sugulane

ESTER VEER

Leinavad

ELVI ja VOLLI SIIMON

Nr. 39

KIRIKUD

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 25. mail kell 2 p.l. pü
hapäevakool lastele ja piiblikoo
täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMA
LATEENISTUS. Kõneleb Allan
Laur. Laulavad Ingrid ja Evert Sö
derholm. Issanda surma mälestami
ne. (Buss Eesti Kodust kell 1.1
p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALA
TEENISTUS. Perekonnaõhtu.

Teisip., 27. mail kell 11 homm
vanade ja pensionäride palvetund

Kolmap., 28. mail kell 7 õ. pa
veõhtu.

TORONTO EESTI SEITSMEND PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue

(allmaaraudteejaama vastas Ees
Maja poole). Abijutlustaja telefo
626-3417.

Laup., 24. mail kell 9.30 homm
JUMALATEENISTUS. Jutlusta
pastor Aka, laulab jaapanlaste a
ventkvartett. Kell 11 e.l. piiblikoo
Tere tulemast!

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 1. juunil kell 2 p
JUMALATEENISTUS Peetri ki
kus. Teenib ja jutlustab praost
Lepik. Laulab koguduse segako
Guri Raagi juhatusel.

Pühapäeval, 8. juunil kell 11
Vancouveri ja Toronto Eesti A
Õigeusu koguduste ÜHINE JUM
LATEENISTUS Eesti Kiri
6520 Oak St. Vancouveris. Tee
vad ülempreester dr. E. Ruus, õ
taja T. Vaga ja praost E. Lep
Laulavad Toronto ja Vancouv
koguduste koorid G. Raagi ja
Rannaoja juhatusel. Orelil
Valdma. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb üh
koosviibimine kohvilauas.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDU

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 25. mail kell 4
KOLMAINU-JUMALAPÜHA
malateenistus.

Pühap., 1. juunil kell 11 ho
pühapäevane JUMALATEEN
TUS.

Pühap., 8. juunil SURNUA
PÜHA JUMALATEENISTUS
Mt. Pleasant kalmistul kell 3
York kalmistul N. osas kell 5
Muusikalises osas Estonia Orke

Õpetaja kõnetunnid teisipä
kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti
la 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud n
päeviti kella 10 hommikul
kella 8 õhtul.

KIRIKUD

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 25. mail kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja piiblikool täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Ingrid ja Evert Söderholm. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1:15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Perekonnaõhtu.

Teisip., 27. mail kell 11 homm. vanade ja pensionäride palvetund.

Kolmap., 28. mail kell 7 õ. palveõhtu.

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue

(allmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

Laup., 24. mail kell 9.30 homm. JUMALATEENISTUS. Jutlustab pastor Aka, laulab jaapanlaste adventkvartett. Kell 11 e.l. piiblikool. Tere tulemast!

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 1. juunil kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor Guri Raagi juhatusel.

Pühapäeval, 8. juunil kell 11 e.l. Vancouveri ja Toronto Eesti Ap.-Õigeusu koguduste ÜHINE JUMALATEENISTUS Eesti Kirikus 6520 Oak St. Vancouveris. Teenivad ülempreester dr. E. Ruus, õpetaja T. Vaga ja praost E. Lepik. Laulavad Toronto ja Vancouveri koguduste koorid G. Raagi ja K. Rannaoja juhatusel. Orelil Ülo Valdma. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb ühine koosviibimine kohvilauas.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 25. mail kell 4 p.l. KOLMAINU-JUMALAPÜHA jumalateenistus.

Pühap., 1. juunil kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühap., 8. juunil SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED: **Mt. Pleasant kalmistul** kell 3 p.l., **York kalmistul N osas** kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia Orkester.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 21. mail kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 25. mail kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 28. mail kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

PÜHAPÄEVAKOOLI LÕPU JUMALATEENISTUS Kolmainu Jumala pühal, pühapäeval, 25. mail kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul. Esinevad noored M. Viia juhatusel.

Pärast jumalateenistust KOOSVIIBIMINE all seltskondlikes ruumes — noorte ja laste ettekandeid ja kohvilaud. Väljapanekud pühapäevakooli laste töödest.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 1. juunil kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo. Pärast jumalateenistust PIIBLITUND kirikus.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul ja pühapäevakool.

Õpetaja E. Heinsoo on puhkusel 14. maist kuni 28. maini. Õp. A. Taul'i kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE“ raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 24. mail kell 3 p.l. vabakoguduste laudkonnavestlus — küsimused, vastused.

Pühapäeval, 25. mail kell 10.15 homm. pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb dr. A. Laur, solist V. Puu — viiul.

Kell 6 õ. kõneleb Janis Šmits „Puhastus vaimu pühitsuses“. Kitarrikoor.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.

HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.

TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU

B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

ENN ALLAN KÜÜSKNE

B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 537-0996
IGAL ALAL

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja
653-7816

TAIMI PROOSi lauletuskogu
ELUKIIGEL
Saadaval VABA EESTLASE
talituses
HIND $10.— + saatekulu 50 ¢

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Rääkitakse eesti, läti ja inglise keelt.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $45.—,	kokku $107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $23.—,	kokku $57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $11.50,	kokku $29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $49.—,	kokku $111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $25.—,	kokku $59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $13.—,	kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatšekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tšekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Kolmapäeval, 21. mail 1986 — Wednesday, May 21, 1986

Sündmuste kalender

Laupäeval, 24. mail kell 7.30 õ. Läti Majas kabaree-õhtu.

Pühapäeval, 25. mail kell 4 p.l. Tartu College'is Tiiu Haameri klaverikontsert.

Laupäeval, 24. mail kell 7 õ. Minkler auditooriumis Ritmika võimlemisõhtu.

Teisipäeval, 27. mail kell 7.30 õ. Tartu College'is prof. Hain Rebase loeng „Läänemere kolmnurgas: Eesti-Soome, Eesti-Rootsi käesoleval sajandil."

Teisipäeval, 27. mail kell 8 õ. Eesti Maja suures saalis segakoor „Leelo" kontsert.

Teisipäeval, 17. juunil kell 7.30 õ. Walter Hallis, Toronto Ülikooli muusikafakulteet, „Estonia" koori kontsert.

Esmaspäeval, 23. juunil kell 7.30 õ. Eesti Maja suures ja keskmises saalis Võidupüha ja jaaniõhtu.

TES Täienduskooli emadepäeval esitasid III klassi õpilased deklamatsiooni, hoides ees kolme selle päeva sisu selgitavat tähte — EMA. Foto: Vaba Eestlane

Kaitske oma väärtuslikke kasukaid ja hoidke need FURS by FINN'i moodsas külmutusruumis.

Meil on täielik Fur Service, mis garanteerib rahulolu. Helistage meile kohe tasuta äratoomiseks

Tel. 488-1701

FURS by FINN

191 Eglinton Ave. East

9:30 e.l.—6:00 p.l.

Neljap. 7:30 p.l.; Laup. 5:00 p.l.

RISTSÕNA NR. 1285

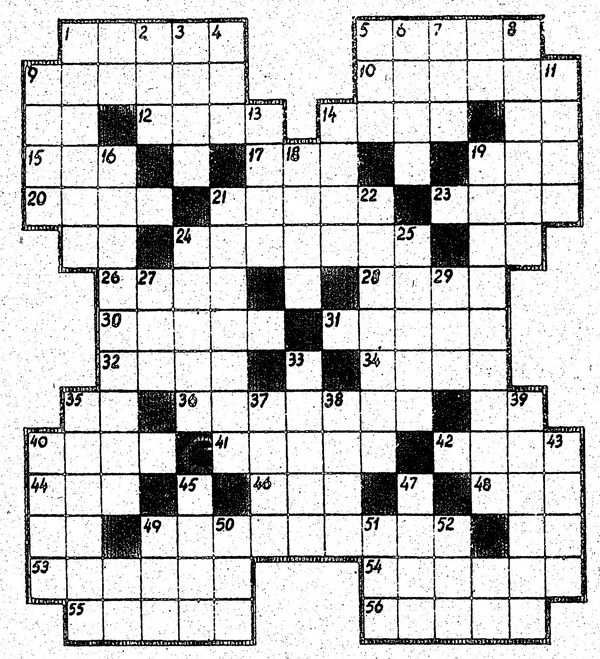

Põikread: 1. Ilmakaar, 5. Rünnak, 9. Ristsed, 10. Tihe mets, 12. Geomeetr. kujund, 14. Soome mehenimi, 15. Merelind, 17. Sissepääsu koht, 19. Rumeenia rahaühik, 20. Riist okste, hagude vm. lõikamiseks, 21. Koht, 22. Kala, 24. Küla Harjumaal, 26. Itaalia rahaühik, 28. Osmiku, 30. Mehenimi, 31. Heliredeli viies aste muusikas, 32. Kleepuv aine, 34. Naisenimi, 35. Jõgi Itaalias, 36. Lill, 40. Kolm — prantsuse keeles, 41. Eesti kunstnik-illustraator, 42. Endisaegne pinna mõõtühik, 44. Sada ruutmeetrit, 46. Saksa filmitähe Dagoveri eesnimi, 48. Tänavate nimi Eesti linnades, 49. Riik Euroopas, 53. Koduloomade elamu, 54. Iirimaa põhjaosa, 55. Kaunis, 56. Idamaise valitseja tiitel.

Püstread: 1. Hinnaline, 2. Kolm ühesugust konsonanti, 3. Lameda põhjaga lootsik, 4. Menu, 5. Sõna lastemängus, 6. Koeratõug, 7. Mehenimi, 8. Loid, kirgedeta, 9. Varese häälitsus, 11. Kanade majake, 13. Kasu, 14. Endine Tallinna jalgpallimeeskond, 16. Karavan, 18. Lehtpuu, 19. I maailmasõja alguses Saksa allveelaeva poolt uputatud inglise ookeaniaurik, 21. Haug, 22. Ühe Euroopa rahvuse liige, 24. Kivine ala, 25. Ollakse enne uinumist, 27. Naisenimi, 29. Kolmikkonsonant, 33. Riik Aasias, 35. Teatud heli, 37. K. Hamsuni teos, 38. Tänav — läti keels, 39. Vedeliku mõõtühik, 40. Jooginõu, 43. Veiderdaja, 45. Linn Soomes, 47. Üks organitest, 49. Kott — inglise keeles, 50. Lühendvorm sõnast laskma, 51. Tänav — prantsuse keeles, 52. Ese.

RISTSÕNA NR. 1284 LAHENDUS

Põikread: 1. Kirjakandja, 10. Taara, 11. Kiosk, 14. Ahing, 16. Elsa, 17. Loa, 19. Tegur, 21. Luu, 22. Lola, 24. Iii, 26. Osaka, 27. Adolf, 29. Watt, 30. Duo, 31. Vall, 33. Uudis, 35. Relee, 37. Son, 39. Supp, 40. Orr, 42. Ugala, 45. Nii, 46. Nael, 48. Omaks, 50. Eaton, 51. Omnia, 52. Litograafia.

Püstread: 2. Raa, 3. Jaht, 4. Ariel, 5. Kang, 6. Die, 7. Joll, 8. Assur, 9. Yellowstone, 12. Kaubaleping, 13. Roosa, 15. Guido, 18. Alatu, 20. Rio, 23. Aktus, 25. Ilves, 27. Aus, 28. Falun, 30. Dingo, 32. Lepik, 34. Dou, 36. Traal, 38. Elama, 41. Reti, 43. Amor, 44. Akna, 47. Lot, 49. Sif.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 9.50%

ISIKLIKUD LAENUD alates 12.00%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Lend laulupeole Heidelbergi!

Fettes Tours & Travel Ltd. reisibüroo poolt korraldatud 22-päevasele bussireisile läbi viie Euroopa riigi, külastades Heidelbergi pidustusi, Müncheni, Viini, Salzburgi, Pariisi, Kölni ja paljusid teisi vaatamisväärsusi on äraütlemise tõttu vabanenud NELI KOHTA.

Väljalend Torontost 24. juulil, tagasilend Düsseldorfist 14. augustil. Reisi hind koos lennuväljamaksuga $2899.00.

Informatsiooniks helistada: Astrid Jõgi, (416) 487-2094 või kirjateel A. Jõgi, 55 Duggan Ave., Toronto, Ont. M4V 1Y1.

Valmis eesti ühiskonda ...

(Algus lk. 1)

konna poolt mõjutatud, oleme pooleldi eesti ühiskonnas, elame topeltelu, kahes maailmas, kahes kultuuris.

See lõpmata ahvatlev eksistents seob meid eesti ühiskonnaga.

Olen seda oma elus leidnud. Ta tänas kõiki õpetajaid, kes neid on juhtinud ja õpetanud.

Täiendusgümnaasiumi tunnistused andis kätte E. Marten ja klassijuhataja Ene Lüdig andis üle T. E. Ühispanga poolt poistele kingitud hõbedase rinnamärgi, tütarlastele kaelas rippuva ripatsi.

Gümnaasiumi lõpetajate nimel kõneles Ülle Träss, nii näis see aktus olevat perekond Trässi suurpäevaks.

Ta meenutas mõnda koolis õpitust ja tänas kõiki, kes võimaldasid neile eesti koolis käimist ja lubas jätkata eesti ühiskonna tegevusest osa võtmist,

jätkates võibolla kunagi Eesti Õppetooli juures. Täiendusgümnaasiumist on tal aga kaasa viia palju häid mälestusi.

Koolikomitee esimees Hans Lupp ütles, et nagu igal aastal, on koolide lõpetajate preemiafondi tehtud eesti organisatsioonide poolt annetusi, millest lõpetajaile on määratud preemiaid. Koolide õpetajaile, kes kutsuti ette, avaldati tänu nende õppetöö eest lillekõite rinnale kinnitamisega ja tugeva aplausiga. Möödunud õppeaastal õpetasid keskkoolis E. Marten, Endla Komi, koolisekretär Leida Marley, õp. Ü. Petersoo, Juta Puhm, Piret Komi ja Allan Liik, gümnaasiumis Ene Lüdig, Ingrid Piil, Vaike Rannu ja Liis Truuvert.

Lisaks preemiafondi annetustele anti endise õpetaja Hugo Valteri mälestusfondist $20 lõpetajale,

kes on näidanud erilist huvi rahvatantsu õppimise vastu, selleks osutus kiitusega lõpetaja Tiia Pihl.

Preemiaümbrike üleandmiseks kutsuti õpilased ükshaaval ette ja vastava organisatsiooni esindaja andis nende poolt antud preemia üle. Keskkooli kiitusega lõpetanud Toivo Träss sai TE Ühispanga presidendilt K. Randlaidilt ümbriku, kiitusega lõpetanud Monika Roose T. Eesti Seltsi esimehelt J. Tertsilt, kiitusega lõpetanud Tiia Pihl EKN'ult, Kai Rannik Korp! Vironia esimehelt Toomas Treilt, Alar Petersoo Korp! Fraternitas Esticalt, Marcus Tamm EÜS esimehelt J. Ruusilt, Heiki Altosaar Korp! Rotalia esimehelt M. Pedelt ja Erika Meipoom Soomepoiste Klubi Torontos esimehelt E. Martenilt preemiaümbrikud.

Täiendusgümnaasiumi kiitusega lõpetaja Ülle Träss sai T.E. Ühispanga presidendilt K. Randlaidilt, kiitusega lõpetanud Ingrid Silm Korp! Vironia esimehelt Toomas Treilt, Eerik Valter T. Eesti Seltsi esimehelt J. Tertsilt, Liisa Abe TEVÜ esimehelt Ülo Tamrelt ja Peter Mällo Eesti Korporatsioonide Liidu esimehelt T. Treilt preemiaümbrikud.

Lõpuks ta avaldas tänu koolide õpetajaile, aktusel esinejaile, annetuste tegijaile ja ütles lõpetajaile,

et neid ootab ees meie ühiskond oma tegevusega, mille sihiks on säilitada eesti keel, kultuur ja rahvuslik pärand ning võidelda eesti rahva enesemääramise õiguse ja eestlaste inimõiguste eest.

Aktuslik osa lõppes hümniga, lipp viidi saalist ja algas teine, seltskondlik osa.

wintario

15. mail peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile O 598515, $1000 — 48744, $100 — 3978, $10 — 797 ja tasuta piletiraamatu — 88.